

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

‘ ગુજરાતી કંપીયુટર વિભાગ ’

અનુક્રમાંક ૭૬૪૬ નામેક

પુસ્તકનું નામ સત્યનો અર્થ અને સમાચારો
ક્રમ ૫

વિષય પૃ. ૫૨

અમલવાર

મજૂર તથા વચ્ચેના કે જે તોલના નીચે પાટી રીતે તે કિતાબોમા લખાયા હતા તે સમજી આવતોમા તેઓના ખરો અક્ષર કે યુ છે તે અક્ષરની કાપમાં લખી તેના પર દેવળદના સમજી આલિમોની, તેમજ દેવળદના આલિમોની સમજનાર અને સમજી ધરનારના જે પીળા મથા હર અને આતમર આલિમો હતા, તેઓની સહીએ તે કિતાબ પર એવી રીતે લીધી કે મજૂર તથા વચ્ચેના અને અક્ષરો આસર છે અને અને ફરીથી કરનારા પછી એજ વચ્ચેના માની એવાજ અક્ષરોમા રાખીએ છીએ

તે પછી તે કિતાબને મક્કા શરીફ, મદીના શરીફ, મિસર, હુમા અને દમાસ્કસ (દમિસ્ક)ના પ્રખ્યાત આલિમો અને મુફતીઓ આગળ રજુ કરી અને અરબ શુબરી કે જે આ કિતાબમા લખેલા વચ્ચે અને અક્ષરો આ સુનત જમાગત અને ચારે મઝહબો હનફી, મલેકી, શાફેઈ, અને હાલ્લીના પ્રખ્યાત ઇમામો અને આલિમોના અક્ષરોમા અને વચ્ચેના પ્રમાણે, દરેક દરેક વાત આ ચોપડીની હોય તો તેને કણુલ ગખી આ ચોપડી માટે, આ ચોપડીમા લખાયેલા વચ્ચેના અને અક્ષરોમા માટે, આ ચોપડીના લખનાર માટે, અને ચોપડીના વચ્ચેના અને અક્ષરોમા સૂચ્ય ચાલનાગ્યો માટે, આપ સાહેબોના શે અબીપ્રાય છે તે ખુલી રીતે લખી, તેની નીચે આપના મુખ્યારેક નામોના મોહોર સિકકા કરી દેશો જ્યારે તે ચોપડીયર તેઓના મોહોર સિકકા તેઓના અબીપ્રાયો સાથે થઈ ગયા ત્યારે તે ચોપડી મોહોરના સાહેને હિદુસ્તાનમા મિસ્ર શહેરના પ્રખ્યાત હાપખાના અમીરુલ મતાબેઅમા હખાવી આપ્યા હિદુસ્તાનમા પ્રગટ કરી દીધી ત્યારે ચારે તરફની આગ હોળતાઈ ગઈ હતી

પછી શેતાનની પેદાશ આગથી થઈ છે તેથી તેની તોલેદારી કરનારા ફિર્કાના આગેવાનોથી શાત બેસાય કેમ? ફરી પાછી એ આગ ગયા રમખાન મારુથી કંઈક સળગવા માડી હતી પછી રહમની ફિર્કાવાળાઓએ બેદરકારી વાવરી શેખ સમ્મદી (રહ)નું વચન દીક છે કે 'આતિશ ફુજાતન વ અખગર ગુઝાશુલન કારે ખિરદમ દા

શરતે જેને આગમાં બાકે બાકાં ફેલાઈ ઉઠ્યાં તેથી અમરે જ્યારે એ આગ છંપાઈ જ્યારે ધસ-લામના સુબેદ કોપના ધરને બાંધા ન માખે તેટલા માટે તેજ અક્ષરો એમજ અક્ષરો અને મદીના સુનવવરા તથા શામ્બના રહમાની પાણીથી હોળવવી પડે છે, અતે તે એ છે કે જે જે બાબતો મજૂર પેપરમાં ખોટા તેમજ તોલમતતા રૂપમાં લખાઈ છે તે બધી વાતો ખરી રીતે જે કાંઈને બહુથી હોય તેણે મોહોના સાહેબની મજૂર હખા-ચલી કિતાબ અલમોહુનનદ (અલમ મોહનદ ઉકે) તસદીકાત લે દફતિતવખીસાત, તેના ઉકુ તરજુમા સાથે જેનું નામ માડીયુલ શફરતેન અલા ખાદેએ અહલિલ હરમૈન) મતેઅમે કાસિની દેઅ દના મેનેજર મોહમી હમાદુદદીન સાહેબ પાસેથી મગાવી વાચવી અને અને મજૂર બને બહુજો તેમજ દેવળદના પીળા તમામ બહુજો, અને તે બધાઓની સાથે સળાધ ધરાવનારોમા અને તેઓને ધરલામી દીનના ખાસ કરીને હનફી મઝહબના મહાન આગેવાનો માનનારા હિદુસ્તાનના પ્રખ્યાત આલિમો માટે મક્કા શરીફ, મદીના શરીફ, મિસર અને શામ્બના સૌથી પ્રખ્યાત મુફતીઓ અને આલિમો શે મત ધરાવે છે અને તેઓને કેવા સૌથી બેદ અને ઉત્તમ એલકબોથી પોઠારે છે તે નીચે લખાએ છીએ કે જેથી દીનના એવા સરદારોને વારતે મોહનારને જે કહ મોહમુ અને લખનારને જે કહ લખ્યુ હોય તે બધો બિચારીને લખે

મજૂર કિતાબમા ચુટેલા તેજ અક્ષરો વચ્ચેના અને અક્ષરોમા છે કે જેને અબીપ્રાય રૂપમા ફેરફાર કરી, તેના તેજ વચ્ચેના, મજૂર બરેલી અને બદાલુ કુદર મેનુફેકચર મ ક ખસિલ મેવરા થોડે થોડે દહાડે પ્રગટ કરનારોએના નામોમા ફેરફાર કરી, ધસલામી પખલિકમા ફેલાવી સુનત જમાગત મુસલમાનોના સુબેદ સપના વાર-વાર લગ કરે છે, અને દીનના મજૂર આગેવાનોને કાફેર, બેદીન, અવલીયા અલ્લાહના દુશમન, કોટા આગળ ઉ વગને સારા સાધન ગણે છે. તેથી એ બાબતોનું અકન, અલહમ્મો સિલ્લાહ મક્કા શરીફ, મદીના શરીફ, મિસર અને શામ્બના

આલિભોની પ્રસન્નતા પ્રગટ થતા પછી એવી સારી રીતે ચર્ચા ગયું કે હવે એ બાળક કંઈ વધુ લખના કરતા તેઓનાં મનો દર્શાવવા એથી વધારે સાચા ઉપાય આ પેપરમાં પ્રગટ થયલા લખાણ વારતે ખીજે કંઈ નથી

ફેબ્રુઆરી-—હુધિયાનાના સુદતિને નામે છપાયેલી વાતો અને પોલિટિકલ જેમીઆ પત્રમાં છપાયેલા અકીદાઓ અને વચનોને મજબૂર કિતાબ "**અલમોહ-નહ**" કે જેના પર અરબસ્તાનના મહાન આલિમોની મનજીરાત અને કણ્ણાતની સહીયા છે તેના, કયા કયા જવાબની સાથે સખધ છે, તે પણ અત્રે રજૂ કરી દેવું બહેતર જણાય છે—**૧૬** અકીદાનો સખધ જવાબ નંબર ૨૭, ૨૪, ૨૫ સાથે છે, **૨૭**, **૩૭**, **૪**થાનો સખધ જવાબ નંબર ૧૫, ૧૭ સાથે **૫**થાનો સખધ જવાબ નંબર ૩, ૬, ૭ની સાથે **૬**થાનો સખધ જવાબ નંબર ૫, ૬, ૭, **૧૧**, **૧૫** અને **૧૮**ની સાથે **૮**મા અને **૯**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧૮, ૧૯ અને **૨૦** સાથે **૧૦**મા અને **૧૧**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧, ૨ ની સાથે **૧૨**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧૮, ૧૯, ૨૦ સાથે **૧૩**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧૬, ૨૩, ૨૪, ૨૫ સાથે **૧૪**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧૫, ૧૭, ૨૦ સાથે **૧૫**માનો સખધ જવાબ નંબર ૧૯ સાથે **૧૬**માનો સખધ જવાબ નંબર ૨૦ સાથે **૧૭**માનો સખધ જવાબ નંબર ૩, ૪, ૬, ૭ અને **૧૧** સાથે **૧૮**માનો નંબર ૧૩, ૧૪ સાથે **૧૯**માનો નંબર ૭, ૨૧, ૨૨ સાથે **૨૦**માનો નંબર ૩, ૪, ૬, ૧૧ સાથે **૨૧**માનો નંબર ૮, ૯, ૧૦ સાથે **૨૨**મા અને **૨૩**માનો સખધ અલમોહ-નહના જવાબ નંબર ૮, ૯, અને **૧૦** સાથે છે એ ઉપરાંત કેવામત સુધી વિરૂદ્ધ પક્ષનાઓ જે કંઈ સારા ઉદ્ધારો તેનો સખધ એ કિતાબના ક્રાઈપ્શન જવાબ સાથે જરૂર હશે એવી સામેત થયું કે હનરી મજબૂત અને સનત જમાઅતથી બાહેર ગણ્યવવાને એ યુઝર્સો માટે કેવામત સુધી કોઈ કેશિશ કરશે

તે હવે ફાવશે નહીં ધનશા અદલાહો તખાલા * તે મહાન આગેવાનોના મનોનો તલુએ કર્યા પહેલા અને વધારે વારતરિક જણાય છે કે હજરત મોલાના દસમાઈલ માઝી શાહને નામે જે ખોટી ધિયારતો આ પેપરમાં લખાય છે તેમાની કેટલીએક બાબતો પર સત્યને અજવાબ નાખું. મજબૂર પેપરના પાના ૧૦ના ખીજા કોલમના બીજા પેરેગ્રાફમાં લખ્યું છે " ૧ ખોદા તખાલા જુદું થોલે નિ " અને ૪થા પેરેગ્રાફમાં " મોલવી બલીલ અહમદ અમ્મેજી " નિ એ કેવા ખોટા આર્ગિય છે તેવું બયાન અલમોહ-નહમાં આવી ગયું છે તેથી તેને પડતા મુકાં ફૂટા પેરેગ્રાફ તરફ ધ્યાન ખેંચુ છું " હજરત મોહમદ પેગંબર સા આ વની નાઝીમ આપણા એક મોટા ભાઈ જેટલી કરની " નિ નિ ફારૂકી છાપખાના દીદલીમાં છપા-યલી તકવીયતુલ હાનાત- ના પાના ૬૦મા

* ૧૮મા અકીદા વારતે " ફતવાએ રશીદીયા "માં લખા રખના પાના ૯૭૫૨ મોહમદને માટે, અને ૨૦મા ૨૪મા અકીદા વારતે પાના ૧૫૦ પર, સવાબ થોલે આકાના ખાણા માટે દેવળ હી આલિમોના મનોને એ સરખી ગીતે મળતો માલવી અહમદ રિયા ખાન બરેલવીને ફતવો છે હતા તેને કાઈ પછડું નથી નુ પોતે એ શુ લખે છે

— બહારો મુસારિફોની સોબતથી કટવાક અકીદા અને નામે કે જેઓનો સખધ કુફર અને શીરક સાથે હતો હિ હુસ્તાનના અસલખાનોમાં પણ ફેલાઈ ગયા હતા તેવા અકીદાઓ અને દુકર શીર્કના કામોને ઓળખી મુસલમાનો તેનાથી આવા ૧૮૧ બિદએનો છાપી મુનતાબી લાખેદારી કરે, અને અલલાહ ખાકી મોખની તોહીદથી બાહીના થાય, બસ એટલા માટે એ મિતાબ થયું ખોલાસા સાથે લખાય છે એ ચાદ રાખડ, તેથી એમા કાફરો મુમરેકોના રદ વગર ખીજું કંઈ નથી કેવા નાદાન તે લોકો ગણુરો કે જેઓ મજબૂર કિતાબમાં, હજરત નખી સાહેબની મહાન સીફતો નખીયા (અલ)ની, વક્ષીયાના, ઈમામોના, સહાબાના (રહી) ગુણો કયા લખેલા છે તેની શોધ કરે. અગર એ તેમા પોતપોતાને દેખાણે તે નેહંચ તેના કરતા વધારે સારા લખેલા છે, એમકે દાખલા સાથે આગળ આવશે પણ એ તેમા તે તલજી નહીં હોત તેપણુ સામજી માણસ તેના પર એ એજ જવાબી રાકેજ

હડીસની મજહર કિતાબ મિશકાત શરીફના બાબ, હિશ્તુલ નિસાઈ એક હડીસ લખી છે જેમાં એક ઉલ્લેખ આવી નથી (સહાને સિજદા કર્યો તેથી પાસે મોટા સહાબીયોએ પૂછ્યું કે આઠ જનાવરો આપને સિજદા કરે છે તો આપને પણ કરવો જોઈએ તેના જવાબમાં આપે (સબ) ફરમાવ્યું કે (સિજદા એ અલ્લાહ પાકની કબાદતનો મોટો રકન છે તેથી) કબાદત (સિજદા) તો પોતાના રખને કરો અને (તમે અને હું બંને માણસ જાત કીએ તેથી અને) તમારા (જાતિ) લાઇને (શરી અત મજબ) માન આપો એની સમજુતીમાં મોલાનાએ લખ્યું છે કે 'માણસો પાવપોતામાં

નહી, કારણ કે એ બાબતોને માટેની તે કિતાબજ નથી દાખલા તરીકે તિખની કિતાબોમાં દરેક ગુખસા સાથે નખી સાહેબ (સબ) પર દરેક લખેલો હોતા નથી તો તેથી કરીને શુ દિલ્લીવાલા હજીમ મહમૂદખા અને હકીમ વાસેલખા સાહેબ મજહબોને, તેઓની કિતાબો નેઈ તમે કહેશો કે તેઓ દરેકના કે નખી સાહેબના મુનકેર હતા? કહી નહીં અલબત્ત કિતાબની સરખાતમાં કિતાબના રચનાર દરેક મુસલમાનને જોઈએ કે ખોદાની વારીક, રસૂલ (સબ) પર, આપના સહાબા અને આલ પર દરેક લખે અને તેમજ મજહર કિતાબના રચનાર સાહેબે પણ મીધુ છે એટલજ નહીં પણ વહીયોપર સુખા દરેક મોકલેા છે, પણ અલ્લાહ ફરસાદ અને હુકુમોની મોહબબત કીએ તોજ તે નજરે પડે

પણ એ તો હડીસની કિતાબનેજ કાપેા છે કે દરેક હડીસ સાથે દરેક લખાયા છે દરેક કિતાબ દરેક જુદા વિષયપર લખાયલી હોય છે તેથી એ વિષયપર તે કિતાબ લખાયલી હોય તેજ વિષય તેમાં મળશે પોતાના મનમાં આવે તે દરેક વિષય એકજ કિતાબમાં કોઈ શોધવા બેઠો અને તે તેમાં અબી નહીં આવવાથી તેનું રચનારને એ તે જુદું બોલશે તે સમજી શકે તે જુદું બોલનારને ગાડો ગણશે હડીસોને હડીસની કિતાબમાં, ફિકહના મસઅલા ફિકહની કિતાબમાં, જીવન ચરિત્ર ઇતિહાસમાં, ગુખસાઓ તિખની કિતાબોમાં, આના દાખલા ત્ય કમશિલ્ત, અને આલ નિખાના દાખલા બિજગણિત, અને જુહલિના કાયદા હુમિતિયાજ મળશે હડીસો ફિકહની કિતાબમાં, રાબ એવુ જીવન ચરિત્ર તિખની કિતાબમાં, ગુખસાઓ ત્ય કમશિલ્તમાં, અક્ષરમશિલ્તના દાખલા હુમિતિ ઉકે ફીદ્દીમાં હું કંઈ નહીં અબી આપવાથી તેના રચનારને

(એકજ જાતના હોવાને લીધે) સપગા લાઇઓ છે જેટલા મોગ રૂપાને (માણસ) હોય તે (જાતિ લાઇ તરીકે) મોટા લાઇ છે તેથી તેને (તેના મહાન રૂપાને ઘટતી, નખી હોય તો નખી જેટલી સહાબી હોય તો સહાબી જેટલી, વહી હોય તો વહી જેટલી, પીર હોય તો પીર જેટલી, ઉસ્તાદ હોય તો ઉસ્તાદ જેટલી આખાપ કે કાઇ યીગ મોટા સમા હોય તો તેઓને ઘટતી અને પોતાના કરતાં મોટા લાઇ હોય તો તેને) મોટા લાઇને લાયકની તાઝીમ કરવી (માન આપવું) જોઈએ સોના માલિક (રખ) તો અલ્લાહ [પાક] છે, કબાદત [તુ દરેક કામ] તેને (મોટે) કરવુ જોઈએ " એ હડીસથી જણાયું કે અવલિયા

તેના મુનદિર કહેવા જતા સમજી માણસ આગળ, તે મુનદિર કહેનાર શુ ગણ્યો તે વિચારી લેશો તેજોજ વતીજ, હાલના પક્ષપાતિઓ મજહર મહાન હુકુર્ડ સાથે કરી રહેવા છે કે, ખસ "તક્લીમતુલ હીમાન" માજ તમામ કીનના અજેવાનોની વારીક કેમ નહીં ભરી કીધી પણ નાદ રાખવું કે રચનાર હુકુર્ડ તો શુ પણ દરેક રચનાર, એ વિષયની તે કિતાબ હોય તેને મોટી એ બીજી વાતો તે કિતાબમાં ભરી કાઢે તે તેને વાચકો ગાડો ગણવા બે દરેક અણુશે તેથીજ મજહર કિતાબ ટોહીદની છે તેજ વિષય આપે જોઈએ તે કરના વખારે સારી રીતે તેમાં લખ્યો, પછી નખીવા, વહીયો, સહાબીયો, અહલેબૈત, કરામત, મોતિજો અને કીમામતની વારીકમાં એક કિતાબ જુદી લખી જેનું નામ "મનજીલ હીમાન" છે તેમાં જુદીજુદી વાતો રહે શિફ બિદઅત્તુલ કઈખયાનજ નથી કમકે તે એ વિષયની કિતાબ નથી પછી ખીરીમોરીદી અને તસવ્વફના તરીકાઓ પર એક કિતાબ લખી જેનું નામ "સિરાતુલ મુસ્તાધીમ" છે તેમાં જુદીજુદી, ફિકર, મુશકબો વિગેરેના બ્યાન સિવાય કપલા બે વિષયનું કંઈ બયાનજ નથીજ હવે મોલાના સહીદની તાહીદના મસઅલ લેવા હોય તો "તક્લીમતુલ હીમાન," કીનના તમામ તરેહના આગેવાનોના દરજ્જા અને તેઓના મોજીકા કરામતો વારતે તેઓના અતીદા લેવા હોય તો "મનસુખ હીમાન" અને તસવ્વફ જેટલે ખીરીમોરીદીને વારતે તેઓના વિચારો માટે "સિરાતુલ મુસ્તાધીમ" લેવા પછીજ મોલાના સહીદ બાબત દરેક સમજી માણસ ફેસલો કરી શકશે કેતે કેના હુકુર્ડ હતા ને ઇસપરલી ન સમજો ગુખ તો ફિર ગુખસે ખોદા સમજો.

અ બિયા, ઇમામ અને ઇમામચંદા, પીર અને ચહીદ એટલે જેટલા અલ્લાહના મકબુલ (મરુન) બદાએ છે તે બધા માણસોજ છે અને અલલાહનીશાન એટલે મોટાંની આગળ શક્તિ વગરના બદાએ છે અને અમારા (રુખાની રૂએ નહીં પણ જાતિની રૂએ) લાઇએ છે પણ અ. ૧૬ પાકે તેઓને (એના) મોટા રૂખા દીધા (જતા અમે નજવાપર (કુપા) એહેરયાની કરી ઉપલી દીસમાં ફરમાયા સુલ્તન ધર્મીજ માયાથી જે તેઓ અમને લાઇના પ્રીય એલકાબથી પોઝારે તો તેને પોતાની ન હાનથી બચાવથી ગણી રદ નહીં કરતા તેને પોતાની ભાગ્યવાળી (પુત્ર નમીળી) ગણી રવીકારી લેવા બેઠાએ અને તેઓના આ બહેર શખેલી તો તેઓ મોટા લાઇ થયા (પણ તે શખેને, મોટા ભોકને, પોતાના શુભાગે માટે સામાન્ય રીતે બોલાતો મહાવરો ગણી પોતાને તો દરેક રીતે કુન્ના અને પીનીના યાનના તેઓના આકરો ગણ્યા બેઠાએ કેમકે અલલાહ નચાતરે તો) અમને [દરેક યાનના શરીરનાના કુકમને અનુભરી] તેઓની તાબેદારી બજાની લાગના કુકમ ફરમાવેલો છે” x જનનાય નથી સાહેબે (સલ) અમારે માટે લાઇને રખદ વાપરો તે કાયમ રાખવાને માલના શર્હિ અને એ રખદ વાપર્યાં નહીં તો બહેર છે કે એક જાહેલમા બંદેલ માણસ પણ પોતાના બાપ કે પીંગના દરજ્જાને પોતાના મોટા ભાગ કરતા બાપમા દરજ્જા પધારે ગણે છે તો તમામ અબલકના સનાન (સન)ના દરજ્જાને મોટાના શર્હિ જવો મહાન વાલિમ મોટા લાઇ જેટલોજ ગણુરો અને કોઇપણ ઇનસારી માણસ કમુલ રાખશે કે ૨

x કાદિસના જે યોગ્ય (લાખાણ) મધારે છે એ માટે ગણાશે નહીં પણ પોતે મૈલાના રાહીદ સાહેબે પોતાની જિતાય “અનસુએ હિમામત”મા એ રૂખાઓ અને દરેક રૂખાબાજોને કેવીકેવી રીતે માન આપવું બેઠાએ તે બધું લખેલું છે તેથી અલલાહની વક્સીય ને તેજ લખાણેથી ઝીખી છે અને તેથીજ કેના બધે જેરતા યુદ્ધા અથવા બહેર થયા કે બે બાવા દરેક સમજી વાચી હિન્સાબવાહ મસદ કીયા મગર રહેશે નહીં

ધકારાશે નહીં એના બેલસા આગળ આવે છે, ભુઓ પાસ અને કુતુબની મોટાંતર બચાન.

હિ દુસ્તાન, અનરુસ્તાન, ઇરાન વિગેરે લખા અમારો દેશની તમામ ભાગોમા અથવા બેલીઓમા દેશીભાઈ, શેઠરીભાઈ, દુધભાઈ, પીન્કાઈ, ઉગાદ ભાઈ, જાનભાઈ, ગાંધીભાઈ, હીંદુભાઈ, સુસલમાન ભાઈ, પારસીભાઈ પિત્તા ભાઈ એ શખે એવા સામાન્ય રીતે મોટાયા છે કે એક બાદશાહ કે રાજા એક ગરીબ ધેડને એક મોટો અમીર એક રસ્તે રખડતા લુના લગડા ગરીબને, તેમજ જેટલા મોટી પહિના ગોંડા છે તેઓ પોતાના કરતાં ધર્મીજ હાલીમા હલકી પહિના માણસોને એકજ દેશ એકજ રોહર, એકજ ઉસ્તાદના શાગિર્દ, એકજ શનિ અને સૈથી મોટી વાત એકજ જાતિ એટલે માણસપણાના સખધને લીધે લાઇ કહે છે અને કાઇપણ માણસ એવી રીતે બોલવાને કુદર, ઝુનો, બેદીની, બહાલત, નાહાની, બેઆમરકિ એવગથી કુન્નાની કે દીની રીતે ગણતો નથી

મજર અલી દવીલેની સમજુતી હતી હવે દીની દલીલ રાખો — કુખને શરીફમા જે રસુલો કે નખીગેને રિસાલત અને નખુવત ધને જે કાદિરોપર ખોળ પાકે મોકલ્યા તે નખીગેને તે કાદિરોના લાઇ કહ્યા છે ૧ નૂહ (અલ)ની ડામે રસુલોને જુહાડ્યા કે બ્યારે તેઓના ભાઈ નહે (અલ) તેઓને કલયુ કે નુ તમે (ખોદા પકથી) બીતા નથી” [પારો ૨૯ રૂઝ ૬] ૨ “અને (અને) આદની કોમપર તેઓના ભાઈ હુદ (અલ) ને (નખી બનાવીને) મોકલ્યા” (૮મો પાગ હમો રૂઝ) ૩ તેમજ (૧૨મો પારો, પનો રૂઝ) ૪ તેમજ [૧૬મો પારો, ૧મો રૂઝ] ૫ તેમજ ૨૬મો પારો, ૧મો રૂઝ ૬ “અને સમુદની કોમ તરફ તેઓના ભાઈ સાલેહ (અલ ને નખી બનાવીને) મોકલ્યા” (૮મો પારો, ૧૦મો રૂઝ) ૭ તેમજ [૧૨મો પારો, ૬મો રૂઝ] ૮ તેમજ (૧૬મો પારો, ૮મો રૂઝ) ૯ તેમજ (૧૬મો પારો, ૪મો રૂઝ) ૦ “હુત (અલ) ની ડામે રસુલોને જુહાડ્યા બ્યારે તેઓના ભાઈ હુતે કહ્યુ કે હુ

સર્વે (બાહ્ય પાઠથી) ખીતા નથી ?" [૧૯મો પારો, ૬મો શ્લોક]. ૧૧ 'અને મહાનવાણાઓ તરફ (અમે) તેઓના બાહ્ય શૌર્ય [અર્થ]ને નખી બનાવી મોકલ્યા" [૮મો પારો, ૧૧મો શ્લોક] ૧૨ તેમજ [૧૨મો પારો, ૮મો શ્લોક] ૧૩ તેમજ [૨૦મો પારો, ૮મો શ્લોક]

હવે હદીસોમાં અલ્લાહના રસૂલે (સલ) સહાબીયોને તેમજ આમન સુધીની પૈતાની તમામ હક્કમાં ઉરમતને એા તેને અને મદીને પૈતાના બાઈ થોડા ફરમાવ્યા અને જે મોટી મેહેરમાંની ફરમાવી છે ત સાબળે ૧ હોદ્દામાંની મુબેહની હદીસમાં હજરત પશવ્વ [રદી]થી રિવાયત છે કે આપે [સલ] હજરત ઝંદને "અમારો બાઈ અને અમારો સરદાર ફરમાવ્યા" ૨ હજરત આયશ [રદી]ને માટે બ્યારે નખી સ હેમે (સલ) હજરત અબુ ડર (રદી)ને માગણી કીધી ત્યારે આપે (સલ) હજરત અબુ મકર [રદી] ને ફરમાવ્યુ કે હુ તો તમારો બાઈ છુ [ખિના બવાબમાં હજરત અબુ મકરે [રદી] કહ્યું કે અલ્લાહના દીન અને ધિનાની રક્ષે આપે મારા બાઈ છો (અને તમો માટે જુઓ છુખારી શરીફ બાબુસ સુલહ અને બાબે એઅસા નું નિકાહ) ૩ હજરત રસૂલના હે (સલ) ફરમા

* કમકે દુઆનમાં નખી સાહેબ [સલ] ની સીકતોને માટે આવેલુ છે કે "હુ ત્રીથી પેહલો સુસલમાન હુ એમ એા નખી આપ ફરમાવો" (જુઓ ૮મો પારોનો ૭મો શ્લોક) અને "તેના રથ વચ્ચેથી તેના તરફ જે (દુઆ) ઉતારવામાં આવ્યુ તેનાપર રસૂલ (નહ)ઈમ" ૩ (જુઓ ૭મો પારો નો ૬મો શ્લોક) તેથી બાબ (નહ) સૌ કરતા મોટા દુઆમાં સુસલમાન અને ઈબનવાણા સાબિત થયા અને "બેશક ઈબનવાણા તા સુધળા બાઈ છે" (પારો ૧૬નો શ્લોક ૧૩મો), અને "એ તેઓ ઈમાન લાવે અને નમાઝને કાયમ કરે તો તેઓ તમારા દીની બાઈઓ છે" (૧૦મો પારોનો ૮મો શ્લોક) તેથી કરી એ નખી સાહેબ [સલ] સહાબાન અને સહાબા (રદી) નખી સાહેબને તેમજ તેઓ, સુધળા મોમિન સુસલમાન બાઈઓને મજકૂર આવેતોની દલીલથી પૈતાના દીની બાઈઓ ગણવા અને કહેતા હતા

વ્યુ કે 'મારા બાઈઓ તરફ મને લેલો શોખ છે અને હુ મારા બાઈઓને જેજી એલુ માફ મન થાય છે (સહાબા રદી) પૂછલુ શુ અમે આપના બાઈઓ નથી? આપે (સલ) ફરમાવ્યુ કેમ નહીં? પણ હુ તો) તે મારા બાઈઓ માટે જેવાનો શોખ દેખાડુ છુ કે જેઓ તમારા પછી આવવાના છે અને પછી આપે તેઓની તારીફ કીધી" (જુઓ અબુતાલિબ મકકી (રદી)ની જિતામ કુતુલ કુલુબનો ભાગ ૩નો, ૬૫ના બાલેમો અને આબેરતના અલિમોના ફરકનુ બધાન) (તૌકીતુલ ઇતકાન શહે' તકવીયતુલ ઇમાન, બેગલારના મોહમદી બાપખાનામાં સન ૧૨૯૫ હિ મા છપાયેલી પત્ર ૨૫૬)

હવે ચારે મઝહબોના માનીતા અને પ્રખ્યાત ઇમામ અલ્લામાં નવવી (રહ) શહે' મુસલિમ શરીફમાં સફાઅતના બધાનમાં લખે છે કે "યુનેહુશારીમાથી જેઓ જહનમમાં દાખલ થયા હશે તેઓને અમારા નખી [સલ]ની, ફિસ્તાઓની અને તેઓના બાઈઓ મોમિનોની સફાઅતથી ત્યાથી કાઢવાને માટે આવી હદીસો આવેલી છે" ૨ ચારે મઝહબોમાં જગત પ્રસિદ્ધ મહાન ઇમામ તકીયુદીન મુબકી (રહ) આખી ઇમલામી દુઆમાં પ્રખ્યાત તેવજીની કિતાબ, શિફાઉલ અસકામમાં સફાઅતના બાબમાં ફરમાવે છે કે 'યુનેહુશારીમાથી જેઓ જહનમમાં દાખલ થયા હશે તેઓને અમારા નખી (સલ)ની, ખીમન સુધળા નખીઓ અને ફિસ્તાઓ અને તેઓના બાઈ મોમિન (મુસલમાનો)ની સફાઅતથી દોઝખમાંથી બહાર કાઢવાને માટે સહીહ હદીસો આવેલી છે

ત્યારે કુઆન હદીસ અને ફિફેહના ઇમામોએ બ્યારે ફિસ્તા, નખીઓ, રસૂલો, સહાબા વલી થોને એક બીજાના બાઈઓ કહેવાનુ જનમજ રાખ્યુ કેમકે તેઓ દીની બાઈઓ છે, કોઈએ કહરે યુનો કે એઅદમી ગણી નહીં અને કુઆને શરીફે તો કહરેને નખીઓના અને નખીઓને કહરેના, જાનિ કે શહેરી કે કૌમી બાઈઓ કહવા ત્યારે મોલાના શહેદ હદીસની તરજુમાંમાં જનાબ નખી (સલ)એ ફરમાવેલી શબ્દ કાયમ રાખવાને

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે બે લાઇને શબ્દ વાપર્યો
તો તેવજી કાફિર, યુનેક્ષર કે એચદય કેમ
કરીને આવે તે ચોતે વિચારી લેશે. એ કિતાબ
લખના પહેલા કે લખતી વખતે કે લખવા પછી
વસ્લાહ મિલ્લાહ મોલાનાનો એવો અફાદો કદી
કોઈથી પણ કેપામત સુધી સામેત થઇ શકશે નહીં
આકિલકો મો કાફી હુદય ફકત એકે ધરનાર
મહિલકો તો કાફી હુદય ન ફરતર ન રિસાલો.

૧. ૧૪ી કૉલમ ઉગના રબ પેરેઆદ્મા લખે
છે કે "અકીદા ઉ હઝરત પેગબરની શાન ખોદા
આગળ એક ચમાગવી પણ હલકી છે" વિ વિ
તકવીયતુલ હિમાન મજકુર જાપખાનાના જપા
યલાના પાના ૧૪મા શુ લખ્યું છે તે જુઓ સુરએ
હુસ્માનના ખોદા પાકે ફરમાવ્યું છે કે "(અલ્લાહ
પાકની સાથે) શિક્ક કરવો બેશક બદ્દુલ મોટી
બેદનસારી છે" એ આખી વ્યાયતની અતક્ષમ
સમજાવના કોમાના શહીદ (૨૬) ફરમાવે છે કે
"બેદનસારી એજ છે કે કોના હક [હકદારને
છેડી] બીજા કે તે [કે જે કોઇપણ રીતે હુદાર
નહો હોય] આખી દેવો અને જેણે અલ્લાહનો
હક (એટલે તોહીદ, એટલે જાત, સિકાત, છપાદત
અને કાંગેમા તેનો કાંતે શરીક નહી બનવવો
એ હકને) તેની કોઈપણ મખલક (નખી, રસલ,
વહી, શહીદ, જિન, ફિરિત્તો) ને દઇ દીધો
(એટલે તોહીદના મજકુર કોઇપણ વિભાગમા
તેના જગે માન્યો) તો (જણે) સૌથી મોટાનો
હક લઇને નાથી હવકાને દઇ દીધો. જેવી રીતે
એક બાદશાહનો તાજ એક અમારને
માથે મુકી દઇએ એથી વધારે બીજો બેદનસારી
કઇ હશે અને એ વાત એકસ ગણવી જોઇએ
કે મખજમ્મા ફરેકે ફરેક (પછી તે બાદલાહ હોય
કે અમા પેકા કે ભગીયો) મોટો હોય કે નનો
અલ્લાહ પાકની મોટાઇ [શાન] આગળ અમાર
(ધિય) કરતા પણ હલકો છે".

બસ અસલ લખાણ એટલું છે એમા માત્ર
બાદશાહની મોટાઇ અને અમારની હલકાઈની
સરખામી સિવાય બીજું કંઇય નથી નહી
કેકા વચન બચાન અને નહીં નખી કાહેબ [સલ]

તુ નામ, નહીં તેઓ તરફ એક લેલ અજ કહીને
ત્યારે કેણુ જણે વાંચકે વર્ગ આવા મહાન યુજ
બના ઉપર આવા કુફરની જુદી તેહમત લખવા
બાબત તોહમત ધનારને ધનામમા શુ દેશે!
હવે એ જોઇએ કે આવા શબ્દો કલેશથી
દીનમાં આખી દુન્યામા પ્રખ્યાત ગણાતા કેઈ
બીજા યુજોએ પણ લખ્યા છે કે ૧ હઝરત
હમામ મોહમદ ગિઝાલી (૨૬)ની, નવલ
કિશોર જાપખાના લખનામા જપાયલી કિતાબ
ઇકસીરે હિદાયત ને કે હુદુ તરજુમે
કીમીયાએ સમ્યાદતનો છે તેના પાના
૫૮૦મા હઝરત હમામસાહેબે કે જેણુ તસવવક,
દીની ઇલમ અને ફલસફાના હમામ ગણાઈ આખી
દુન્યામા હુજુરતુલ ઇસ્લામને એલકામે આગખાય
છે, લખે છે કે "એ દારત! (તમામ) માણસ
જાતિની (ખોદાની શાન આગળ) અશકિત અને
નાદાનીનો બે તુ અમાણુ [હિસાબ] ગણે તો
(અલ્લાહની શકિત (કુદરત) અને ઇલમના મોહા
બલામી) તે, જ એક રજકણુ જેટલી કુદરત અને
રજકણુ જેટલું જ્ઞાન (ઇમ) રાખે છે,
પોતાની આ અશકિત અને નાદાન (અજ્ઞાન)
હાલતને જોઇ નાણુ [જીવો જેવો] થઈ ગય,
અગર જો તે (નખી અને રસલ પછી દુન્યામા
સૌથી મોટા ફરજખાનો) સીદીક હોય, અથવા
(પોતે) પેગબર (નખી કે રસલ) હોય, કેમકે
(કોઈપણ તરફની અશકિત કે અજ્ઞાનના)
એથોથી તે પેદા કરનારજ (એકલો) પાક છે"
અમાર તે કઇપણ કીક શબ્દ હોતો, અને તે પણ
નખી કે વલીના શબ્દ વગર, હઝરત શહીદ
લખ્યો હોતો, પણ અહીં તો સિદીક અને પેગ-
બરના ખુરલા શબ્દો હમામ સાહેબે વાપરી તેઓને
તપન નહોવા કહ્યા, અને તેઓના ઇલમ અને
કુદરતને રજકણુ કહ્યા.

૨ તરીકતના ચોથા હમામ હઝરત શેખ
રૈહાલુદ્દીન સોહરવદી (૨૬)ના માનીતા શાગિદ,
હઝરત શેખ સઅમદી [હુની, નવલ કિશોર
જાપખાના લખનામા જપાયલી કિતાબ સોસ્તાન
ના પાના ૪૭૧મા છે કે "અને તે બોદા

સમાધવો બેઠાં. (કે જેમાં દરેક
નમી છે.) કેમકે (ખોદા પાક સિવાય)
(કાકા દુન્યામાં) છે તે (પરચના) બુદ્ધ
અથવા અલ્લાહની શાન આગળ) ન શકન
છે. "કોઈ છે તે?" એમાં સઘળા ફિરિયા
રસુલો નખીયો અને વલીયો આવી જતા નથી ?
જરા ચોકસ વિચારશે

હિદુસ્તાનમાં એકે મને ગાંસ અને
કુતુબ મનાયલા ચિરતીયા ખાનદાનના મોટા
આગેવાન, ઝરી ઝરખખા હઝરત ખખખા
નિઝામુદ્દીન અવલીયા (રહ)ની, ફિલીમાં
અપાલી કિતાબ, ફેવાએદુલ ફેઆદના
ખાતા ફોમાં હઝરત ખખખા સાહેબ
મજકુર, પોતે લખે છે કે 'જ્યા સુધી
(ખોદા પાકની મોટાઇ અને શાન આગળ)
તમામ મખમુક (પેદા કાધેલી દરેકે
દરેક મીજ) ઉટની લીડી સરખી નજવી તેને
નહીં દેખાય એટલે તે નહીં ગણે' ત્યા સુધી
કોઈ (પણ સુસલમાન) નું ઇમાન કમિલ (પૂરે-
પૂરે, સપુણ) થતુ નથી' હઝરત ઇમામ મિઝાલી
અલ્લાહની શાન આગળ પેન ખરે અને સિદીકાની
મોટાઇને નામ દહને નાપુદ, જગત્તુ વિગેરે ગણે,
તરજત શેખ સમદી (રહ) અલ્લાહની શાન
આગળ ગધાની મોટાઇને - ફિરિયા બુતો કરતાએ
અશકત સમજે, મહાન કુતુબ હઝરત નિઝામુદ્દીન
મવલિયા (રહ) તો દરેક સુસલમાનને એવો
મુઝાહરો ખવાને તાકાદ કરે કે ખોદાપાકની
પાત આગળ તેની તમામ મખલુકને જ્યા સુધી
નજીની લીડી જેવા નજવા નહીં ગણુશે ત્યા
સુધી તમારે ઇમાનજ અખુર સમજશે અને
તેનહર છે કે મજકુર સાહેબોની મજકુર કિતાબો
સિદ્ધિમાં જેટલી ફેલાયલી છે અને જેટલી વચ્ચા
કે તેને હઝરતો ભાગ પણુ મોનાના શહીદની
તકવીયતુલ ઇમાન વચ્ચાટી નવી જતા આજ
સુધી કાઇએ, મજકુર સાહેબોની આ ઇમાનનો
સુલકબરેની છે, કરીને પ્રગટ કરીકુ નહીં અચવા

મ દિલ અહમ સમદ ભાદ અય દોસ્ત બરત
કે આનિલક વરદ અલ સુખ હરે હરત

તે સાહેબોપર કે તેઓની મજકુર કિતાબોપર આ
ઇમારતોને લીધે કુફરનો ફતવો દાખો નહીં

તેતુ સુખ કાગલ એ સિવાય બીજુ કઇજ
નથી કે તે મહાન બુદ્ધોની તેજ કિતાબોમાં,
અથવા તો બીજી કિતાબોમાં, રસુલો, નખીયો
અને અવલીયા અલ્લાહોની શાનમાં અને તેઓની
બુદ્ધીમાં એના સારા લખાણો મજકુર બુદ્ધોએ
લખેલા છે, કે મજકુર વચનેમાં, તે ત્રણે બુદ્ધોએ
રસુલો, ફિરિયાઓ, નખીયો, અને અલીયા
અલ્લાહોને માટે બેઅદબાને અથે એવા શખ્સો
લખેલા છે એવુ જરાએ કાઇપણ અતુમાન કરી
શકતુ નથી, અને તેમ કલ્પના કરવાની જરાએ
સુખશ નથી તેવીજ રીતે હઝરત મોહાના
શહીદની એજ કિતાબ તકવીયતુલ ઇમાન
અને તેનો બીજો ભાગ તકવીહુલ ઇખવાન
તેમજ બીજી કિતાબો અનસુએ ઇમામત અને
સિરાતુલ મુસ્તકીમ વિગેરેમાં, બે ચાર કેઠાણે
નહીં પણુ સે કંઠા કેઠાણે, ફિરિયાઓ, રસુલો,
નખીયો અને વલીયોને માટે જ્યારે ઇમાન
લખાણો મોલુદ છે જના નમુના રણુ કાધેલા
આગળ આવશે, તેઓ સાહેબ વાસ્તે એવો
મોટો વહેમ ઇનસારી અને સમજુ માણુસથી
રખાય કેમ, તે જરા વિચારશે

મોહાના શહીદની ઇમારત મજકુરથી કરોડો
દરજો આપી સખત ચોખ્ખી ઇમારતોને માટે
તો સુપચાપ ખેરી રહેલુ અને જે ઇમારતમાં
એક ખાદશાહની મોટાઈ અને ઘેડાની હલકાની
સરખામણી મિવાય બીજુ કઇજ નહીં હોય
તેને જતાય નખી સાહેબને નામે ધડી કાઢી
લોકોમાં પ્રગટ કરતુ અને સુસલમાનને કુસપ
ફેલાવવો એ દગબલના નાએમો સિવાય બીજા
કોતુ કામ છે તે પોતે વાચકો ફેલો કરશે

પછી કોલમ ક જના ચોથા પેરેઆદના
લખાણમાં ફેરફાર કરવામાં આવેલો છે, અસલ
ઇમારત તેમ નથી તેમાં હઝરત પેશખરતુ નામ
પણુ નથી પણુ મતલબ ઉપલા જવાબ સતખીજ
અલ્લાહની શાનની મોટાઈ માટે છે વાસ્તે તે

કરીથી લખતો નથી પછી એજ કોલમના પદો
પેરેઆક્રમ હજરત નબી (સલ)ના પલ્લ મધ્યમત
નનાર કાલ ખીજો લખવાની તોહમત મુકી છે
તેની અનુસાર ત તકવીયતુલ હમાન પા
રુમા નમે સુબન છે "તેવીજ રીતે (દરેક સુસ-
લમનને) એ (શકાયતની જ) હાજત છે તેને
પલ્લ તે (અહલાહ પાક)નાજ અખત્યાગ (ક્રિયા)
પર છોટી હીજો જેને તે આહરો તેને અમારા
શકાયતનો કરનાર રેવશે" એમા કાલ પલ્લ
નબી કે વધીતુ નામે કયા છે માત્ર બુકુ ધક-
વાના એ લોકાએ સમ ખષિત છે, તેમજ
શકાયતને ધર્મદાર પલ્લ નથી

માલના શકીદની મતલબ એટલીજ છે કે
કેવામતને દહાડે કેટલાક લોકો અમારા નબી (સલ)
ની સાથી મોટી શકાયતથી, કેટલાક લોકો ખીજા
નબીએ અને રસુલોની શકાયતથી, કેટલાક લોકો
ફિરિસ્તાઓની શકાયતથી, કેટલાક લોકો સહાબા,
તામિમન, તમએ તામેમન, વધીયા અને આલિમોની
શકાયતથી અખશાહ જાને, અહી સુની કે કેટ
લાખની શકાયત તો તે લોગના નાના બન્યા જે
નાનપણમાં મરી ગયા દશે, કરશે જને માટે
મહાન હમામો હજરત હિજામ નવવી અને
હમામ મુબકી (નબી)ની હમારેતો જે મે ઉપર
અપી તે દલીલો માટે બસ છે વાસ્તે દરેક
માણસ! ખબર નથી કે તેને કાના શકાયત
હામેવ થશે તેવી એ બાબત અહલાહપર બરેસો
દરે "જબકુરે સુબુગેમાથી કેટલી પલ્લ ચલા
અતવી તે અમને બહોજે (હ) અ અમાતા)

એ પછી અહીના ઇથી અખાદા ૧૦ સુધીની
અને ૧૮મી અને ૨૦મી શકાયત યા તો બુકી
તોહમતો છે અથવા તે લખાણના અથ એ નથી
એ બાબત ખાલાસો બેવો હોય તો, પોને એજ
પેપરની આઈન્દમા સુજરાતીના હવાયશી,
મજકુર તમામ નકલોના જગમોવાળી કિતાબ,
તકવીયતુલ હમાન જગાળ મેલવી હકીમ
હાહ અમદુર હમાન સાહેબ મિન મોલાના હાફેઝ
શલામ મોહમદ રતબ રાફેરી (હ) પાસેથી
પામ આનાની કિમતે મગાવી વાંચી ખાત્રી કરી

લેવી નમુના અથ ઉપલા જવાબો બસ છે
જના ઉપરથી એક સમજી ઇનસારી માણસ પારખી
શકશે કે જ્યારે આવી બારે તોહમતો આવી
નજવી હતી તો જે નજવી તોહમતો છે તેના
શા હાલ હજ અજે હજરત મોલાના શહીદ (રહ)
ની કિતાબોથી હુ તેવણના કેટલાક વચનો ધણાજ
હુ કમા દાકુ છુ જેથી જાણ બરો કે તે
સાહેબ કેના પાકા સુની મઝહબના આલિમ અને
કાદરીયા, નકસબીયા, ચિસ્તીયા વિગેરે તરીકાના
કેવા મોટા સરી હતા

ખાદાપાક, રસુલા, નબીઓ, સહાબીઓ,
અહલે ભૈત, વધીયા, ચારે મઝહબો, ચારે
મઝહબોના હમામો, ગેસો, કુતુમો,
અખદાલો, અવતાહો, હજરત ગેસો આઝમ હજરત
ખનામ નકશપદ, હજરત ખવાજમાને ચિસ્ત
એટલુજ નહી પલ્લ બધા વધીયોને જે માણસ
નિચે લખ્યા પ્રમાણે સારી રીતે માનતો હોય
તેઓના મોઝા અને કરામતોને મને એટલુજ
નહી પલ્લ તેને મઝહુર અર મોતવાતિર ગણી
તેના નહી માનનારને કાફિર ગણતો હોય. કેમકે
મુતવાતિરને નહી માનનાર ઇસલામમા એકે મતે
કાફિર છે, દરેક બાબતમા બુકુગેને હોય અને
તજજોહની શકિત દેવાયથી ખુલા શરહમા
લખતો હોય વસીલાને તો એટલે દરજને જરૂરી
ગણે કે તે વખર ફિરિસ્તાને પલ્લ ખાદાની દરમાહમા
નહી પાહચેલો સમજે નેજ માણસ તેજ પોતાના
માનીતાઓને માટે એના કુદરના શબ્દો લખે એ
તા કાલપણ માણસ કણુલ રાખશે કે

જનાબ નબી સાહેબ (સલ)ને માટે અ
ઈદા ખાદાના પેગબર (સલ) સહવા અ ખીયા
અને આવદીયાના સરદાર હતા જેટલા
બુકુગો છ તમેન આપ (સલ) ની તામેદારીયજ
ખુદી નથી" (તકવીયતુલ હમાન પા ૨૪)
"હમાન લાવવા વિષે બોધએ કે હજરત રસૂલ
(સલ)ને અહલાહ પાકના મઝહુલ બધા અને
(અહલાહની) સવળી મખલૂકમાં (સહવા)
કમાલો અને ખુબીયોમાં સાથી બેહતર
બાજુ" (તજકીરૂલ હખવાન પા. ૩૩) "તમે

(સલ) માં (સધળા) શુભો એના સપુણ એકઠા થયા હતા કે બીજા કાષ્ઠપણ માણસમાં તે કરતા વધારે સપુણ થઈ ચક્રતા નથી” (પા ૩૬)
 “આપ (સલ) સધળી મઅલુકથી બેહતર, અકલબળા, હોશીયાર, સત્યનશીળ [હલીમ], કયાળુ (લીમ), દરેક વાતનું છેવટ નિચારનારા મળતાવડા, નિર્લોભી, સતોષિ, મરવતતાળા, ઉદાર શુરવીર, મતવળ એ કે માણસને માટે જેટલા સારા શુભો સપુણ રીતે જોઈએ તે આપ (સલ)માં સૌથી વધારે હતાં. (પા ૩૮)

સધળા નર્મીયા અને રમૂસો (અલ) અને તેઓના વસીલાને માટે અકીદા — અથવા માણસો કરતા અલ્લાહ તઆલાની દગાહમાં નબીયા (અલ) નો તે કંઈ જુદાઈ ફરક છે, અનાદિ (નામોતેનાહી) ઇનામો તેઓનેજ અપાય છે, મહજુબીયતના બગીચાના ફૂલ તેઓજ છે આસમાની બેટલા પાક મહાન રનાઓ છે તે તેઓનીજ બરકતવાળી ઝાંતોને દેવાયલા છે, આકાશ અને પૃથ્વીપરના જે સાથી અધરામાં અધરા કામ છે તે પૂરા કરવા તેઓ નાજ પાક નફસોને લાયક છે, ફિરિસ્તાઓ અને પાક રહનાયોની મેહફિયો અને લશકરોના સરદારો તેઓજ છે, તેઓની હિમત અને કેશિશજ બધા દરવાજાઓની કુચી છે, તેઓની દેા આઓ મેશક મકથુલ, તેઓનોજ દોરત ખોદાને પ્યારો છે અને તેઓનો દુશમન અલલાહનો દુશમન છે તેઓની મોહબ્બતથીજ મહાન દર જન્મજો મળે છે અને તેઓનો વસીલો (આઓ) લેવાથીજ (દુન્યા અને આખિરતની તકલીફથી) છુટકારો થાય છે તેઓનો વસીલો પકડવા વગર, આત્રા વગરનું લટલવું છે — (મોલાના શહીદની પ્રખ્યાત સ્તાય મનસએ ઇમામત ફારકી હાપખાના દિલ્લીમાં હાપખલીત પાનુ ૪)

સહાબીયો માટે અકીદા — “યેગબર સહેબ (સલ)ના સહાળા તેવણની સધળી ઉમ્મતથી બેહતર છે” (પાનુ ૨૧) “જોથી ફસલ (અખ્લાય) સહાળા અને અહુસેબેત

(રહી)ના બધાનમાં એ સધળા સહાળા છે (૨૧) તેઓની તારીફ અને સારા શુભો કુઆન અને હદીસથી સાબેત છે તેઓની સાથે મોહબ્બત રાખવી અને તેઓના રત્નાપર ચાલવું ઇમાનની નિશાની છે પછી જે કાંઈ તમોને નહીં માને અથવા ધુરા ગણે તો તેણે કુઆન અને હદીસથી વિરહ કીધું (તેથી) તેને માટે જહનમ ટેકાણું છે એ સધળા (રહી) હકરતના અહલે પત અને આલમાં ફાખેલ છે તેઓની મોહબ્બત રાખવી અને તેઓના રાહરૂંચા પર ચાલવું એજ ઠસ લામ અને ઇમાનની નિશાની છે ખોદા મચાવે કંઈ માણસ જે તેઓને ધુરા ગણે તો જાણે તેણે કુઆન હદીસનો ઇનકાર કીધો ત્યારે હોઝબ વગર તેનું ટેકાણું બીજે કંઈ નથી” (તઝકીરૂલ હિખવાન) પાનુ ૭૩, ૭૪.

ચાર મહુબ્બેના ચારે ઇમાનોને માટે વચન — તેથી કરીને (શરીઅતના હુકમના) આ ચાનમાં (અલલાહ તઆલા આગળ) મકથુલ (પ્રસન્ન) મુજતહેદો (મહુબ્બોના ઇમાનો), અબીયા (અલ)ની સાથે મળતા છે તેથી હોજો ને એ (ઇગતેહાદના) ચાનના ઇમ મોજ ગણવા જોઈએ, જેવાકે ચારે મહુબ્બના ઇમાનો અગરજ (આ) દીનમાં મુજતહેદો ધણા થઇ ગયા છે પણ આ ઉમ્મતમાં વધુ મતે (જુમહૂરના દેા લવી) એજ થોડાકે (એટલે ચાર) સાહુબો છે, ત્યારે એમ સમજવું કે આ (ઇ તેહાદ ની) બાબતમાં (નબીયાની સાથે) પરેપૂર મળતા પાણુ એઓ ચાર ઇમાનો (રહી) નાજ લાગ્યમાં લખેલું હતું એ (મહાન દરજજ ને જોતા સધળા ઇસલામીયો (સુનત જમાઅત) ના, ખાસ અને આમ લોકોમાં, તેઓ (પાત પોતાના મહુબ્બના) ઇમાનોના ઇલકાબવી પ્રખ્યાત થઈ ઇગતેહાદની શકિતવાળા (તેઓજ) ગણાયા (બીજા નહીં) (મનસએ ઇમામત) પાનુ ૫૩

અવલીયા અલ્લાહો માટે અકીદા — “મહાન અવલીયાઓ મોદા કમાલોમાં નબીયો (અલ)ની સાથે મોશાબેહત (નજીતાવડપણ) રાખે છે” [મનસએત ઇમામત] પાનુ ૩૬) “જે

ક્રમાલો (ખૂબીયો) અલ્લાહના નખીયો (અલ)મા મળી આવે છે તેમાનો કેટલોક ભાગ તેઓના તામેદારી (વલીયો)ને પણ મળ્યો છે (પા ૪૮) કરામતને માટે વચન—“હવે રહી ગયું કરામતનું બધાનું તો તેની અંતે એટલા માટે બધાનું કરવાની જરૂર નથી કે અલ્લાહનો રસ્તો દેખાડનારા નખીયો (અલ)ની તામેદારીના પુરૂલથી (વલીયોની કરામતો) એટલી બધી અને એવી અખ્યાત અને એવી કુતવાતિર કરામતો બાહેર થયલી છે કે બહી નહી બધાનું કરીએ તોપણ ચાલે” (પા ૪૭) [ક્રમકે એ કિનાય તે બાબત લખાયલી નથી]

ઈમામ, જૌસ, કુતુબની મોટાઈ અને વલીયો (રહ)ના વસીલા બાબત મૌલાના શાહીકની કારે દલીલો:—ઈમામ (એટલે જૌસ અથવા કુતુબ) જનાબ રસુલ (સલ)ના ખ્યારા ફરજતે દેકાણે છે અને (અ) ઉમ્મત અને દીનના સમજા બુતુર્જો તે (જાસ)ની તામેદારીમા પોતાનો જીવ મોનારનારા તામેદારોને દેકાણે છે ત્યારે જેવી રીતે કે એક રાજ્યના સમજા અમારો અને રાજ્યાધિકારીમાને માદશાહબદાને માન આપવું જરૂરી છે અને તેનો વસીલો પકડવો વાજિબ છે તેની મોહબબત તે રસુલ (સલ)ની મોહબબત છે અને તેનાથી વેગળા રહેવું રસુલ (સલ)થી દૂર રહેવા સરખું છે ખાસ કરીને તે વખતે કે જ્યારે હજરત પેગમ્બર સાહેબ (સલ)ના નામીબ (મતિનિધી) હોવાનો મોટો દબ્બો પણ ખોદાપાક તરફથી તેને આપવામા આવ્યો હોય મતલબ એ કે (કોઈ પણ ફિરિસના કે માણસને) તે (મહુબ મૌલીયા)ઓનો વસીલો છે. (અલ્લાહપાકની તઝદીકી દુહની એ

૧ [બદઅતીઓએ આગળ જે મોટા સવાલ દેકાણે હતો કે મૌલાના શાહીદ (રહ) હજરત નખી (સલ)નો દરબને એક મોટા બાઈ સરખો ગણવા લખે છે તેઓએ આ દેકાણે વિચારી લેવું કે એક નુબુના અને વલીયોના દરબને જ્યારે મૌલાના એટલા મોટા ગણે છે તો કોઈ પણ રીતે કબલા મોટા શબ્દો તેવણ પોતાના નખી માટે લખે કે જે બધા મોહાબબાન છે.

એક ગાડપણનો વિચાર અને એક તદન મોટો બેઠમ છે કે જે કદી બનવા જેવું નથી, (ક્રમકે) અલ્લાહપાકની મહેરબાની અને તેના ખાસ ખ્યારા બદાઓ (નખીયો (અલ) અને વલીયો)ની મહેરબાની વગર એ કોઈ ફિરિસતો હશે અને તે તેઓના વસીલા વગર ખોદાપાકની મહેરબાની દુહશે તો તે ફાકટ છે. (પા ૭૨, ૭૩) ૨

તેઓના વસીલાથી કુનામાં થતાં કામો “અલ્લાહ તઆલાએ કુનાના કામોમા તેઓને રસીલો દેખ્યા છે જેની રીતે કે વરસાદ વરસવો, ઝડો ફૂટી નીકળવા, ઝાંઝુટીનું લીલા-દરે રહેવું, જીંદીજીંદી તરફના બનવાનું હપ્તી ધરાવવું, શહેરો અને ગામોનું આપાદ રહેવું, હાનતોના ફેરફાર, રામઝાની ચઢતી પડતી, આ મીરોની હાલતોમા ફેરફાર, નાના અને મોટાઓની ગરીબી કે તવગરીની હાલતોમા ફેરફાર, લશ કરાતું એકઠા થવું અથવા વિખેરાઈ જવું, બનાવોનું દૂર થવું, અને વળા (કોલેગ વિગેરે બી-આરીઓ) દૂર થવી વિગેરે (મા તેઓની હિમત અને હેઆને બહુ મોગી અસર દીધેલી છે (પા ૬૩)

અવલીયાઓ કેટલી તરફના છે - “નખી (સલ)એ ફરમાવ્યું છે કે શામ (સીરીયા) ના મુલકમા ચાળીશ અબદાલો હોય છે જ્યારે તેઓમાથી કોઈ મરી જાય છે ત્યારે તેને દેકાણે અલ્લાહ તઆલા ખીજને નીસે છે અને તેઓની ખરકતથીજ વરસાદ વગર છે, અને દુશમનોપર ફતેહ મળે છે, અને તેઓની ખરકતથી શામ દેશના રહેવારાઓપર અઝાબ થતો નથી” (પા ૬૩)

“એ બુતુર્જો (અવલીયાઓ) માથી કેટલાક તમામ માણસોની હાલતો મુશ્કેલવાને મુકરર છે કોઈ પણ ખાસ કામ કે શહેર માટે

૨ મૌલાના રમ સાહેબ (૧૬)ની મસનવીનો એ શેએર છે—

“જે દીનાયાતે હકો ખાસને હક ગર મલક ખાસદ સિમક હરતમ વરક”

મુશી એવા કે હઝરત ખિઝર [અલ] અને અબ્બ-કાસિમ, અબ્બતાહિ, અફરોહિ, અને કેટલાક એકઠા ખાસ શહેર કે લશકર સાથે યુકરર છે, જેવાકે કુતબે, જુબબા અને ફકખા” (પાનુ ૧૬, ૧૭) તરીકતાના ત્રણ મહાન તરીકાઓમાં તેવજુનો ફરજીએ-“પણ ફાફરીયા તરીકાનું બધાન તો હઝરત મૈલાના શાહ અબ્બદુલ અઝીઝ (૨૬)ની બેઅત લેવાથી તે બરબત મળી તેમજ આપની તવ બનેહથી હઝરત ગૌસુસ સફલેન (બે પીર સાહેબ) (૨૬) અને જનાબ હઝરત ખવાબ બહાઉદીન નકશબંધ (૨૬)ની રહેઠે આપની તનક વલધ કીધું, અને આ જનાબ (એટલે હઝરત ખવાબએ ખવાબના પવાબા ઉત્પાદ અકનાબ ખખાચાર કાકી (૨૬) એ આપપર ધણી સખત તવજ્જેહ નાખી કે જે તબજેહથી ચિશતીયા તરીકાની શરઆતની નિસખત હાસલ થયલી સામેન થઈ. મૈલાના શહીદ (૨૬)ની કિતાબ સિરાતુલ મુસ્તકીમ પાનુ ૧૭૭)

અનહુમ્ને લિલ્લાહ! વાયકા માગળ ઉપર લખેલી દલીલોથી મે સખેત કરી દાહુ કે મૈલાના હસમાદલ શહીદ ગાઝી કના મહાન આલિમ અને વર્લધ્વલ્લાહ છે કેમ નહી હેલ, આપ હિદુતાના તમામ મોહદિએ, આલિએ

* આ બધાનથી છુટગોની રહેઠો ફેજ મથવાના પણ હઝરત શહીદ વણી સારી રીતે માનનારા સામેત થયા હવે એક પાનુ છુટી મુસલમાન એટલુ જ નહીં પણ કમિલ વધીયક્લાહ હોવાને માટે માણસમા જે જે સારા ગુણો અકીદાઓ અને સારા કર્મોના જરૂર છે તે બધા હઝરત મૈલાના શહીદમા સખેત થયા અને છુટગોને વારતે આપે જે જે વચનો ફરમાવ્યા તેથી સારા જીબ કાઠએ લાગેજ વાપર્યા હશે જે તેના વચનોથી હઝરત મૈલાના શહીદના વચનો હતમ નહી હશે તે હલકા પણ હશે નહી તેઓના દુશમનોના લખાણ પ્રમાણે જે મૈલાના શહીદ (૨૬) બોલાયાકે જનાબ નખી (સહ) અને અવલીમાબહાહના દુશમન હોવ તો આવા મોઢા છુટગોની રહેઠો ફેજ તેઓને કઠી પણ, તેવજુના પીર મારકતે પોહોઅતે નહી.

અને સુરીયોના સગદાર શાહ વલીયુદ્દલાહ સાહેબ મોહદિસે દેહલવી (૨૬)ના પોત, અને શાહ અબ્બદુલ અઝીઝ સાહેબ મોહદિસે દેહલવીના લગીબ છે એટલુ બધુ બખ્યા પછી પણ જો કાઠ પોતાની આખેત બગાડવા એવા છુટગોને માટે કંઈ છુટુ ભેળી દુશમની કરશે તેને માટે યાદ રાખવુ કે—

૧ મિશકાત શરીફમા છુપારીની હદીસ છે કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે “જે માણસ મારા દેસતની સાથે દુશમની કરશે તેણે મારી સાથે લડવા તૈયાર થઈ જવુ” ૨ છુપારી શરીફની હઝરત અબ્બુરલા (૨૬)થી રિવાયત થયલી હદીસ છે કે કોઈ માણસ ખીનપર ફિરક (હરામ નામ કરવાની) તોહમત નહી છુકે અને ડુદરની તોહમત પણ નહી છુકે કેમકે એ ફિરક અને ડુદરના વચન, કેહનાતાપરજ પાછા આવે છે જે ખીન માણસ માટે તેણે કહ્યુ હતુ તે માણસ તેવા ફિસિક અને કાફિર નહી હોય તો ૩ છુપારી અને મુસલિમમા રિવાય ૪ છે કે જે માણસ કેમને કાફિર કરીને અયવા ખોદાનો દુશ મન કહીને પોકારે અં જેને પોકારે તે એરી તરહનો (એટલે કાફિર કે ખોદાનો દુશમન) નહી હોય તો કેહનાર પર તે વચન પાછુ આવે છે (એટલે કેહનાર પોતે કાફિર અને ખુદાનો દુશમન ખોદાપાક બાબજ દરે છે) (મિશકાત શરીફમા હિક્મતુલ્લિસાના બાબની પહેલી ફરજ)

હુ ઉમેર રાખુ છુ કે મજફર હદીસેને વાચી લોકો શીખામણ લઈ મુસલમાનોને માટે છુટા શબ્દો ઇનશાઅલ્લાહ તઆલા ખડુ સજા ણીને વાપરશે ખાસ કરીને જે લોકો સુન્નત જમાતના આવેવાનો એટલે બાઅમસ આલિએ અને તકવા રાખનાર સુરીયા હોય તેઓને માટે તો પેહલી હદીસ પ્રમાણે ખોજ તામ કીધા વગર મૈલાના કે કંઈ લખતા પડુજ વિચારવુ બેઇએ કેમકે તેના તરફી લડનાર પોતે અશાહ તઆલા તૈયાર છે

દેવળ દના આલિએ અને તેઓની સાથે સબ ધરાવનારા આલિએ અને હઝરત

માવાના ગાઝી શહીદ (૨૬)ને લોકો ભુલુ જોલે છે તેનું મુખ્ય કારણ, વાયકોએ બાણી લીધું હતો કે મૌલવી અહમદ રિઝાખાન બરેલવી સાહેબનું ધનિય છે જેણે પોતાની કિતાબ હિસામુલ હુરૈમન અને અલોકાકંથુરશીહાબીયા પ્રગટ કરી કોકસુરશીહાબીયાના પાના ૬૧મા તે બાણી દી. કે “એ બધા વિવેચન પરથી ૧૫મી શતાબ્દી અને બપોરના સૂર્યની પેઠે એ વાત જાહેર થઈ ગઈ કે આ જુદી જુદી તરેહના ફિકાઓ એટલે વહાબીયા ઇમામહલીયાપર અને તેઓના અધ્યાત્મ ઇમામપર કુઆની દલીલો અને એક મતે, પણ કારણોને વીધે કુદર લાગુ થઈ ગયો (કાફિર થઈ ગયો), અને મેશક મહાન ટુકડાઓ અને સુફીઓ, અને મહાન તેમજ પ્રખ્યાત આંખિમેના ખુદના બધાના મૂળજી, એ સવળા (મોલાના શહીદ અને દેવખાંચી) દીનવી ફરી ગયા અને કાફિરો છે, અને દીનના ઇમામેના એકમતે, પોતાના કુશળ લાગનની અને કુદરના વચનોથી, ખુદને ખુદની રીતે પસ્તાવો કરવો, અને સાત અકીદાઓ ફરીથી માનવા, અને ફરીથી કલમો પઢવો એ લોકો પર ફરજ બાજીય છે”

એ પછી ઇપયલી કિતાબ હિસામુલ હુરૈમનના ૪૩મા પાનામા લખે છે કે “આ રેખાઓ કે જેઓ માટે સવાલોમા વિવેચન કરનામા આવ્યું [મિઝા] ગુલામ અહમદ કાદિયાબી, અને રશીદ અહમદ અને તેના જે કોઈ તાબેના હોય તેનાકે ખલીલ અહમદ અમિલી અને અશરફ અલી ત્રિગેરે તેઓના કુદરમા નહીં રાક નથી અને (તેઓના કુદરમા) નહીં રાકની ગુજાશ છે એટલેજ નહીં પણ જે માનસ તેઓના કુદરમા રાક કરે એટલેજ નહીં પણ કોઈમણ રીતે, પ્રમથણ હાવનામા તેઓને કાફિર કહેવામા વાર લગાડે, તેના માણુર ૧ કુદરમા પણ શક નથી એટલે શક કરનાર ખાદિર જોનારામા કે માનવામા દીમ કરન પણ ચોખ્ખો કાદર છે (એ લોકો માની કાઇનુ પણ નામ આવે કે તરતજ તેને કાફિર કહીને નામ દેવુ)” એટલાજ વારતે

મે આ ચોખ્ખાની વારતામા એ સાહેબ કુદર મેન્સેકયારિય કે પની તિમીડના મહાન મેનેજર ગણ્યા છે

પણ જ્યારે દેવદી આલિમેઓ, ખાસ કરીને હજરત મોહાના પ્રખેને શરે ખોદા, શેરે, જમન, જોનાવી હાજ હકીમ હુલુલા હસન સાહેબ આદ્યુરીને સરનાહુદલાહો તથાલા અને જમીદાર શુરે ૫૫ ફતવ, એવજુની પૂર્ક પકડી અને પોતાના અનુરમ (મેનઝીર) બખાણા અને વાયકો અને મુલાજમોથી લાચાર કરી નાખ્યા ત્યારે એવજુની તત્ત્વ નવી રચાયલી કિતાબ તમહીદે ઇમાનના ૪૨મા પાનાપર લખે છે કે “લખનાના આતમે મેહમદી ઇપખાનામા સને ૧૩૦૮ હિજ્ર મા જે અબ્દુલ્લાહી અબ્દુલ્લાહી [નામની કિતાબોની ખુદી આજ્ઞા ઇપાઈ હતી તેમા પણી લારે દનાઈથી, મજકુર દેહકરી (એટલે જોવાના ઇમાનના શહીદ (૨૬) અને તેના તોહોનો (દેવખાંચી) અને જોહીઓ અને તેઓના માનના આંખે) નો ઇપ રીતે કુદર સામેત કરીને ઇયરે એજ ઉકમ લખ્યો હતો કે જે આંખે લેમો કોઈને બુલુ એલવામા રોકાતા હોય તેઓ એ જોડો [એટલે નાલના શહીદ (૨૬), દેવખાંચી] અને તેઓના માના આંખે કાફિર કહેશે નહીં અને એજ નેક દીમ છે, અને એજ ખરો જનાર છે, અને એજ પ્રમાણે ફતવો દેવાય છે, અને એજ બાબતપર ખરો ફતવો છે, અને એજ (બરેલવીખાન અને તેના તાબેનાઓ) મઝહબ છે, અને એજ વાત લગેસા લયક છે અને એમાજ ફલામતી છે અને એ વાતજ પાયાની છે” એટલે આજ સુધી એ લોકોએ તે સાહેબો વારતે જે કંઈ લખ્યું તે છુટક કામ હતું, તેનાપર ફતવો પણ નહીં હતો, તે વાતો બધી જોગી હતી, તે એ લોકોનો મઝહબ પણ નહોતો, તે વગર બરેસાની, વગર સલામતીની અને જે પાયા વાતો હતી, (મુસલમાનો જોયું કે? આ જોલવી પોતે કયુન રાખે છે કે એ બધો ફરજ અને ધોડાજ હતો).

પછી એજ દિવાળીના ૪૩મા પાનામાં લખ્યે છે કે “અને આ કિંકા । આગેવાન ઇસમાઈલિ દેહલવી પર પણ કુફરનાં હુકમ હું લખાવ્યો નથી (૩૨૩) જ્યાંનુધી કાફિર અવાનુ કારણ સૂરજ કરતા વધારે સફર રીતે જાહેર નહીં થાય અને મુસ્લમાન ગણાવવાને માટે હલકામાં હલકુ કારણ પણ બાકી નહીં રહે ત્યાં કી મરો અમારા નથી (સહ)એ “લાએલાહા દલિલદલાહ” કેહનારને કાફિર કેહવાની સનાય કીધી છે” તે પછી પોતાની કિતબ અલ્-મા હખાલી અલ કૌમલુરૌહાબીયા અલ કુફરીયાતે અબિલ વહહાબીયા” ના પાના ૩૧મા હદીસ લખી તેના તરજુમે પોતે જ છે કે “એટલે જ માણસ કોઈ કલમમાં (મુસલમાન) ને કાફિર કહે તો તે બે યી એક પર આ બધા (એટલે કુફર) જરૂર જાના પડશે (અલલાહની બનાવરા કાફિર થા જશે) જેને કાફિર કહ્યો તે તે બે બરખાત કે કિલ હોતોજ તો તે કીક નહીં તો પોતે કાફિર કહેના બરખાત આ શબ્દ પાછો આવશે (એટલે તેને પોતેજ કાફિર થઇ જશે)” “તેથી કરીને આ (આ માણસને કાફિર કેહવા થઈ ગયો) ક બોલવામાં જલ કે વતરને) રહ્યાગરુ (એની બાબત) કઇ બોલશું નહીં, (અને) જ્યાં સુધી (કેઈનું) મુસલમાન હોવાથી હું આ હલકુ કારણ (અમને) મળી આવવા ત્યાં નુધી (કેઈના પર પણ) કુફરનાં આહુ કરતા (ખોદાપાકથી) જુદા તમહીદે હમાન પાનુ ૪૨, ૪૦

આખી ઉમર લે. મ. જેને કાફિર સાબેત કરનામા ગણી, આખી દુનિયા સુસ પતી આગ ફેલાવી લખ્યા ખતમાંને તેઓના પર અમનત કરનારા ખનાવી, હવે દીની પહલવાતોન સખત દખાલ્યો લાગ્યાર થયા પછી હવે તે બેચુનાહોપર કુફરનો હુકમ આપુ કરનામા ખોદાપાકથી બીવાના સમજણ પછી વહ વહ “સાચું ખાદર ખિસ્લી હજકે ચલી” પણ એ બધા

પરથી સમજણ માણસોએ શો ફેસલો કીધો? તેઓને ખુલ્લી રીતે જણાઇ આવ્યું કે તેઓ માટે બરેલવીખાને જેટલી એવી હખાતો લખી હતી કે જેનાથી તેઓનું કુફર સાબેત થતું હતું તે બધા લખાણો બહાર શબ્દો રૂપે અથવા અર્થ રૂપે બરેલીજ અને તેઓના મેલાઓએ મજકુર ખુતુબોને માટે ઘડી કાઢી તેઓપર જુદી તોહમતો મુકી છે બે દરેક મજકુર ખુતુબની અંકેક ધનાગ, શબ્દોના કે અર્થોના રૂપમાં, જેઓને એની ૩ળી આવી હોત કે જેનાથી તેઓનું કુફર માબેત થઇ શકતો આને, “તેઓને મુસ્લમાન ગણના એજ અમારો મજદબ છે” એવું કહી પણ લખી પ્રગટ કરતે નહીં “તુર્કી તમામ શુદ્ધ” લખી પણ સમજવાનું કઇ બાકી રહી ગયું કે?

વાચક સાહેબોને વધુજ નમ્રતા પુરક અનજ યુવર છુ કે મારી બે દરજ હતી તે અલલાહો લિલ્લાહ ફકત તેનીજ મદદથી હું સારી પેઠે જળવી ચુક્યો હસલામી દીનના સૌથી પાક અને એક મતે મોટા મનાયલા અરબસ્તાન દેશના અબિમોના અલિમરો તેઓની સહીઓ સાથે મે આ સનમુખ રણુ કરી દીધા એ ઉપરાંત જે દિશ્વે પોતાની આખી ઉમર જે મહાન સાહેબોને પખિક અગળ કાફિર કેરવામાં ગણી તે દિશ્વના મહાન આગેવાન, તેઓના દાવા મુજબ, માજદિદે અમ્યતે હુદેરો, અણુ હુનીફએ હિદ (એટલે આ સદીના, દીનને સુનાનારા પ્રમામ અને હિદુસ્તાનના ગણે પ્રમામ આગમ સાહેબ) માલવી અહમદ રિઝાખાન બરેલવા પોતાકા ખુલ્લા લખાણોથી પદરમી તો બતાવ્યું અને બપેરના સૂર્યની પેઠે મે સાબેત કરી દિધી કે હજરત મોહાના મોહમદ ઇસમાઇલ સાહેબ દેહલવી અને દેવબ દી અલિમો, કે જેઓ પોતે અમાગા છે અને લાખો માણસોને કલમે પહાવન રા છે અને તેઓમાં હલકામાં હલકી ઇસ્લામી નિશાની તો શું પણ ઉત્તમમાં ઉત્તમ ઇસ્લામી દરેક રણુ સમુજી રીતે, દરેક અપહવાત મજાણ માણસને પણ દેખાઇ આવે છે, તેઓને કદીપણ કાફિર ફાસિક કહેશે નહીં અને

ઝાટલ બધું જાણના પછી હજી પણ જે માણસ તેઓને કાફિર કહેશે, તે પોતે બરેલવી સાહેબના મજબબ અને કૃતવાણી વિગતે અકીફી નાખવાને લીધે પોતે બરેલવી સાહેબના કે જેવણું (તેઓ ના દાના પ્રમાણે) આ ગમાનાના હામમાં છે, ઉપર જણાવેલા કૃતવા મુજબ કાફિર થઇ જશે

“દરોજ ગોરા હાફેઝા ન બાસદ” (જુદાને માફ રહેતું નથી) ફાર્સીમાં કહેવત છે અલહદમેદ સિલ્લાહ ! તે ખરી પડી, તેમજ “આલકનરા આહ દર પેશ” (પારવાનો જે ખોદે કુવો, તે પોતેજ કુખી કુવો) વાચ્યો કંઇ સમજ્યા કે ? “કૃષ્ણશૈલોપીયા અને હિસામુલ હુરૈયનની ઉપર લખેલા બરેલવી સાહેબની ઉપારોત્તવી મજકુર સાહેબો કુખ્યાનની દર્લસો અને આખી ઉમ્મતના હજમ (ઝોટલે એકમત)થી પૂરેપૂરા કાફિર હરી જે માણસ તેઓને કાફિર ગણ્યામાં લગાર ઢીલ કરે તે પછી કાફિર હતો હતો પછી પછી પોતેજ તે જે વકાન ગણી તેઓને કાફિર કેહનારને કાફિર ગણ્યો ત્યારે પોતાના કૃતવાણીજ પોતે કાણુ ગણ્યા તે આપ સાહેબો પોતેજ સમજી લેશો “તો આપ અપને દામમ સેવાદ આ ગયા” “હય ચેલ ગુબાફી સદા જયગી કહે વચતી સુને”

જો કેદાં હુફેસ બહા ઉસકી ખરાબી આઈ પાઉ પર લોરતે હુય ચાર કે મેસુ હોકર.

સુખદાતકાહ ! કયા છે અવલીયા આ હોની કરમતોને મનનાર ? મુ માલાના શહીદ (રહ) અને ફેગાદી આલિમોની ઝોલી પછી વધારે કાઠ ખુલ્લી કરામત દર્શો ? કે મેતે તો જેવા યુઝગ કે તેવાને તેવાજ આખી દુન્યા આગળ રહે પછી તેઓનો દુશમન જેનો દામે આ સંકાના હમામ અને ફજતદિદ હોનાને હાથ ને પોતાનાજ કૃતવાણી રાદાપાક અને આખી દુન્યા આગળ થઇ નય ! અલહુરે સિલ્લા હિલ્લતી તતિઅસ માલેહુને. બેશક કુઆનની તે પાક ખુશખબર જે મે આપનાના રાષ્ટ્રસલ પેશપર લખી હતી કે “આને તે દહાડો છે કે સાવાઓને તેઓત સત્ય

(સાવાઈ) કામદો પેહલાકરી” દુન્યાના પછી સાચી બહેર થઇને રહી

ઉપર લખેલા વામદા પ્રમાણે હવે હું ફેવ-બદી આલિમો માટે અબરનાના નામીયા આલિમોના અલિમોનો તલુમો પ્રગટ કરે છું જે બાગત ઝોટલી અબર મુબરહ છું કે આ અલિમોના લખાણો ઘણા લાખા હોવાથી એ લખાણો પરથી જે બાબતો સમિત કરવાનો મે ઉપર દાવો કર્યો છે, માત તેટલુજ લખાણ મે આ તલુમોમાં દાખલ કર્યું છે અને બાકી છોડી દીધું છે નહિ તો આ વિસાલા જેવડો ખીજો રિસાલો બની જાય તેથી અસલ મોપદી સાથે સરખાવતા જે માંડ લખાણુ ટુંક જગ્યામાં તો અસલ લખાણુમાં દેરદેર કરવાનો મારાપર કાઠ આરોપ મુકે નહી

ફેવબદના આલિમો તેઓની કિતાબો, અને તેઓના વચતોને માટે મકકા શરીફ, મદીના શરીફ, મિસર (ઈજીપ્ત) અને શામ (સીરિયા) ના આલિમોના અલિમો પ્રાય તેઓના નામો મોહોર સીકકા સાથે - ૧ મે આ સવાલોના જવાબો જે મણા મોટા અને ઘણાજ સમાગુ આલિમે તે સવાલો બાબત લખેલા છે તે ઉદા (વચારથી તપાસી જોયા તો તદન ખરા જણાયા. મોદાપાક આ જવાબ વખનાર, મારા લાઇ, અને સૌથી ખારા દેરત, માલની ખર્ચ બ અહમદ (સાહેબ) ના લખાણને મકસુલ કરે અને તેવણુના તકવા અને યુઝગીને બને જહાનમાં કામમ રાખે, અને તેઓને લીધે ગુમરાહો અને હુસદ કરના- સાઓના આર્થા કેયામત સુધી જનાથ સૈયદુલ મુરસલીન (સલ) ના ઉફેલથી તોડતો હુ (આબીન) લખનાર શાદઈ મુકદ્દી અને મક્કાના રઈહ લ ઉલમા (ઝોટલે તમામ આલિમોના ઉપરી) શેખ મોહમદ સઇદ વલદે મોહમદ બાબગીત (સાહેબ)ની સ્ત્રી

૨ મે શરીઅતના આ બારીક મસાલેલના જવાબો જોયા જે જેવા માણુના હાથના લખેલા છે કે જે ધણુ મોટા આલિમ, આલિમોની

આપણું નર, વહીવેળની આખ, પોતાની વખતના સ્વભાવ આલિંગ્યોમાં યુગ્મવા, દીનના આગલા સુખોમાં નમુના, શિક્ષકને ઉમેડનારા, મિદ્યમતોને મહાકનારા, ઉધે મળે ચાલનારાઓને, અને યુમરાદને મહાકનારા, અને બદદીન આલિંગ્યોની મિદ્યમતી મોની ચરદનોપર અલ્લાહની તરવાર, મેમિસન મોહમ્મદ, ફકીહ, એટલે મારા સરદાર અને મોલા હઝરત હાફિઝ, હાજી શેખ ખલીલ અહમદ સાહેબ છે તેવણે જે જવાબ દીધો તે ખરા છે (તારીફના બહુ લાખા લખાણુ) મેં દુક લખ્યું છે) લખનાર શેખ અહમદ રશીદ (સાહેબ) ની સહી ૩ સધળા જવાબો ખરા છે લખનાર શેખ મોહમ્મદાદીન મોહાબિર મકકા મોઅઝઝમા હ મોલાના શેખ ખલીલ અહમદ સાહેબે આ રિસાલામાં જે કંઈ લખ્યું તે ખરૂં છે તેમાં કંઈ શક નથી અને સાચી વાતને વિરૂદ્ધ યુમરાદી વગર થીજી કંઈ નથી. અને અમારા અને અમારા ઉસ્તાદો (રહ) ના પશુ એજ અફીદાઓ છે લખનાર શેખ મોહમદ સહીક

૫ આ છઠ્ઠીસ સવાલોપર જે કંઈ લખાયું તે મેં જાણ્યું મને તે દુખીતુ સત્ય (હક) જણાયું કેમકે તે લખાણુ દીનના ખલા અને સુલભમાનોની પનાહ હાજી ખલીલ અહમદ સાહેબ જેવા યુગ્મગતું છે કે જે મજબુત દલીલોને નહિર કરનારા છે વિ નિ લખનાર શેખ મોહમદ આબિદ (સાહેબ) મોલેટી સુફીની સહી ૬ મેનઝીર સત્ય શૈખ (મોહકકીક) મોલવી હાજી હાફિઝ શેખ ખલીલ અહમદ (સાહેબ) આ છઠ્ઠીસ સવાલોને માટે જે કંઈ લખ્યું છે તેજ સ્વભાવ સત્યશૌધિક (મોહકકીક)ના મત પ્રમાણુ ખરૂં છે. લખનાર (મજકુર મોલેટી સુફી સાહેબના બાઇ) શેખ મોહમદઅલી મોલિકી, મક્કાની મસીદના છમામ અને પઠાવનાર

મદીના શરીફના આલિંગ્યો — ૨ હિંદુ સ્તાનના મોહકકીક કામિલ મહાન અને પ્રખ્યાત આલિંગ્યો શેખ ખલીલ અહમદ સાહેબ બ્યારે નખી સાહેબ (સહ)ની ઝીયારતે મદીના

શરીફ આવ્યા* ત્યારે મારી પાસે આવ્યા અને તેઓના મહાન ઉસ્તાદોના અકીદાઓ અને મજહૂબપર કીધેલા સવાલોના જવાબોને એક રિસાલો મને દુખાવ્યો અને મારો અભિપ્રાય તેને માટે નહિર કરવા કહ્યું તેની અદર મેં તે વાતો બેઈ જે કે દીનના એવા અમોગવાનોએ એકકી કીધી છે કે અલ્લાહની મજબુત દોહી (શરીઅત)ને પકડવામાં સ્વભાવ લોકો તે વાતોની તામેદારી કરે છે - અને શેખ ખલીલ અહમદ (સાહેબ) તેમજ મોલીય અને પઝમીસમા સાલા (જેવા અવગ મવાલો) બાનત જે લખ્યું છે તે ધણાખરા પાછલા માતપર આલિંગ્યોની પ્રખ્યાત કિતાબોમાં જેની કે મોલુદ છે તેથી કરીને શેખ ખલીલ અહમદ (સાહેબ) તે આલિંગ્યોની જમાતથી બાહિર નથી. ખરી વાત એ છે કે આ (રિસાલા)માં એક વાત પાકુ અમે એવી નથી બેઈ કે જેથી (તેના માનનાર)ને કાફર અથવા ખિદમ્બતી કહેવાની જરૂર પડે. લખનાર મોલાના શેખ સયદ અહમદ અવઝ, માજી શાફેઝ મુફતી સાહેબ (એવું આ છઠ્ઠીસ સવાલો અને તેના દેવાયલા જવાબોના મોલાસા તરીકે એક રિસાલો લખેલો છે જેનું નામ કમાલુત તસકીફ વતકતવીઅ છે તેમજ છત્રમે જેખના રદમા પશુ એક રિસાલો

* મદીના શરીફના આ મહાન સુફીની ગવાહીથી, જે લોકો દેવળ દીઓપર આરોપ મુકે છે કે એ લોકો મદીના શરીફ ઝિયારત કરવા જવાના મુનઝિર છે, તેઓના યુગ્મો ગદ અલહરદો લિલ્લાહ થઈ ગયો તેમજ હઝરત મોલાના ઈસમાઈલ શહીદ (રહ)ના ૭૫૨ જે લોકો એવાજ ખાદો આરોપ મુકે છે તેઓએ મોલવી ઈસમાઈલ સાહેબનું મોલાનાના પીર સાહેબ (રહ) સાથે મદીનાની ઝીયારત કરવા જવાનું મશાન, શરૂ કરી લાપખાના દિલ્લીમાં છપાસલી કિતાબ “તવારીખે અજળા (હર્) સવાનેહે અહમદીના”ના પાના ૭૩થી ૮૪ સુધી, સારી પેટે વહુંનું છે અને ઝીયારતે મદીના પછી નીકળવાની તા. ૨૬ સ્પીસલ અવ્વલ ૧૨૩૬ હિજરી પશુ લખેલી વાચી ખાતી કરી ખુરા વિખારો દુર કરવા લિનતી કરે હ

લખેલો છે જેનું નામ ગાયતુલ્ય મામૂલ છે) ર શેખ ઉમર ફસહી ૩ મુલ્લા મોહમ્મદ ખાન શુખારી ૪ શેખ ખલીલ બિન ઇબ્રાહીમ ૫ શેખ મોહમ્મદ અઝીઝુલ વજીરવા ૬ રં મેયદ અહમદ જઝામ્બેરી ૭ શેખ ઉમર બિન હમદાલ મહરસી ૮ શેખ મોહમ્મદ ઝકીયુલ બરઝજી ૯ શેખ મોહમ્મદ સૂરીયુલ ગેયારી ૧૦ શેખ અહમદ બિનલ ખાઝુલ બલગીશ ૧૧ શેખ મોહમ્મદ તોશીક (દમિશકના મહાન આલિમ અને ખતીબ) ૧૨ શેખ મુસા કાઝિમ બિન મોહમ્મદ ૧૩ (મદીનામાં નકબ્બદી તરીકાના પ્રખ્યાત પીર સાહેબ મોનાના) સંયદ અહમદ મઅસૂમ ૧૪ શેખ અહમદ બિન મોહમ્મદ અબ્બાસી ૧૫ શેખ અબ્દુલ કાદિર બિન મોહમ્મદ બિન સદતુલ અર્સી ૧૬ શેખ મોહમ્મદ મનસૂર બિન તોચમાન ૧૭ મુલ્લા અબ્દુર રહમાન ૧૮ શેખ યાસીન દમિશકી ૧૯ શેખ મહમુદ અબ્દુલ જવાહ ૨૦ શેખ અહમદ અબ્બાસી ૨૧ શેખ મહમુદ હસન સિન્દી ૨૨ શેખ અહમદ બિન અહમદ અસઅદ કમાહી ૨૩ શેખ અબ્દુલલાહ નામલિસીયુલ હબ્લી ૨૪ મોહમ્મદ બિન ઉમર અલફરહાતી ૨૫ શેખ અહમદ બિન મોહમ્મદ ખેર શકીઝી, માલિકી, મદની

મિસર (કેર) શેહેરના જનત પ્રખ્યાત મદરેસા જામેએ અઝહરના આલેમે ૧ જનાબ શેખ સલીમ બરારી, જામેએ અઝહર મદરસાના શેખુલ ઉલમા (સધળા આલેમોના ઉપરી) ર શેખ મોહમ્મદ ઇબ્રાહીમુલ ચાર્ત ૩ શેખ સુલેમાનલ અબદ

દમિશક (પામના દમાન્કસ) શેહેરના આલેમે — હનરી મહમુદની માનીતી અને જાણીતી કીતાબ દુરાલ મુખતાનો હાજીયા શામી (રદદુલ મોહતાતના રચનાર સાંખ, અને આબેદીન (રહ)ના લગીજ) હનફી સુફતી જનાબ સંયદ મોહમ્મદ અબ્દુલખેર આબેદીન સાહેબ હોસની નકશ્બદી દમિશકીતુ લખાણ — મેલવી ફાઝિલ મોકદરમ મોહમ્મદ (એટલે બાના ખલીલ અહમદ સાહેબે) આ રિસાલો

મને દેખાડ્યો તાલુખ બરેશ લખાણ છે, જે બેશક સુનત જમાતનો અકીદા છે. ર આ રિસાલોના લખનાર પશુ અલિમ, ફાઝિલ ફહીમ અને અધીલ, અલ્લાહ પાકના ખાસ (મક-ખુલ) બદાઓમાંથી એક છે એમ શરીઅતના કેટલાક મહાન ઇમ્મી મસખલાઓ છે કે જેમાં વહાબી ફિરકાઓના રહ હબ્લી મહમુદ પ્રમાણે છે અને હુ એના લખનાર સાહેબની મારે માટે અને મારી એલાહ અને ઉસ્તાદો અને બધા મુસલમાનેને માટે દોષાનો ઉમેદવાર છું લખનાર શેખ મુસ્તફા બિન અહમદ શતી, હબ્લી

૩ આ મહાન લખાણ મે જોયું એમાં ફરેક બારીક અને મહાન બાબતથી બિદઅતીયો અને વહાબીયોના ટોળાતુ રહ છે. એના લખનાર મહાન આલિમ અને કામિલ છે લખનાર શેખ મહમુદ રશીદુલ અતાર ૪ મહાન આલિમ મોગાદ/ગા, કામિલ સદ્દાર, આ જમાનામાં એમિસલ, આમેવાન, ઇલમના દર્યા માર/શેખ, સાગ ઉસ્તાદ, મારા બરેસેદાર, અને હિમાયતી મેલવી ખલીલ અહમદ (સાહેબે) આ સવાલો અને જવાબો લખ્યા છે તે મે જોયા અને સુનત જમાતતુ મહાન ટોળા જે વાતોને માને છે તેજ વાતોની બનાવર

* શામ દેશની તારીફ ખોદાપાકે કર્યાનસા ફરમાવી છે ત્યાના આલિમો લખે કે દેવળદીઓની કિતાબો અને અકીદાઓ વહાબી નજદીઓને રહ કરનારા છે અને સુનત જમાતના છે પણ હિફુતતામના અદેખા પીરઝાદા અને આલિમો લખે કે દેવળદીઓ વહાબી, નજદી, કાદિરો અને તેઓની કિતાબો ફરશી લખનાર છે એ અલશેદ તરફ ખાસ મ્યાન ખેંચુ છું કે એના કાની વાત ખરી હોવી જોઈએ! તેમજ દેવળદી આલિમો તેઓના અભિપ્રાય મુજબ કેવા મહાન દરજ્જાના જુઝુના હોવા એકબે કે તેઓ પાસે તામના આવા મહાન આલિમો, પોતાને માટે પોતાની એલાહ માટે અને સધળા મુસલમાન બાઈઓ માટે દોષા માગવા અજબ ગુનરે છે કે જેની રીતે આપણે કાઈ મોટા વહીવટલાહ પાસે તેવજુની દોષા મહમુલ છે એવો અકીદો રાખી દોષા કરાવીએ છીએ એ બાબત પણ જરા વિચાર્યો

અને તે લાગ્યા અને અમારા મહાન ઉસ્તાદો અને દીનના સરદારો એજ પ્રમાણે આનનારા હતા. લખનાર શેખ મોહમદ સુશી (હમા મેહેરના પેશ ઇમામ)

૫ ઇલામે કામિલ, આલિમ ફાઝિલ મૈલાના ખલીલ અહમદ સાહેબનો આ રિસાલો મેં જોયો અને તે મારા અને મારા મજાએખોના એતેકાદ ફજળ અને જાણ્યો લખનાર શેખ મોહમદ સહદુલ હમરી ફ મૈલાના ખલીલ અહમદ (સાહેબ)નો આ રિસાલો મેં જોયો જેમા સુનત જમાત અને અમારા મજાએખોના એતેકાદ વિશદ કોઈ વાત હોય એવી એક પછી વાત અને મળી નહીં આવી લખનાર શેખ ખલી બિન મોહમદ ફદલાયુલ હમરી હ આ (રિસાલા)માં મેં તે વાતો જોઈ જેના ઉપર સુનત અને દીનવાળા ચાલે છે. અને બદદીન અને બિદઅતીયોને વિરુદ્ધ છે લખનાર શેખ મોહમદ અદીયુન દરાની

૮ એ (રિસાલા) આ ઉરેક વાત સુનત જમાતના અકીદાઓ પ્રમાણેજ છે જેમા કોઈપણ તરેહનો ખલીલ નથી અને જેનો કોઈપણ રીતે રદ અર્થ શકતો નથી. તેવી અમે મજકુર ઉસ્તાદ મૈલાના ખલીલ અહમદ સાહેબ) નો શુકરીયો અદા કરીએ છીએ લખનાર શેખ અબદુલ કાફિર હુમામેદી હ જેવા સાથા એતેકાદ અને સત્ય વચનોપર મુસલમાનોના આ સિદ્ધિ અને દીનના આગેવાનો મોહ ટોણ છે તેવાજ આ જવાબો છે આ જવાબો એવા છે કે સઘળા મુસલમાનોમા તે પ્રગટ કરવામા આવે અને સઘળા મોમિનોને સીપાહી દેવામા આવે લખનાર શેખ મોહમદ સહદ ૧૦ એ બધું લખાણ સાચુ અને મેહતર છે કેમકે તેના લખનાર મોટા મરતમાનો શેખાબવાળો વાઘ છે જેવું સાર નામ દુન્યામા પ્રખ્યાત અર્ધ મધુ શારીઅતના હુકમોની સલાળમાં તેઓએ અજાયબ જેવું લખાણ વજુદુ, શક

રાખનારાઓની મરદાનો માટે તે એક ફેસલો કરનારી તરવાર છે આ ખલીલ અહમદ અદાહની દરગાહમા તમારી તારીફ થાય અને તમે હ મેશ (તેની) સલાળમા રહો (બખીર કવિતાનો નજુગો છે) લખનાર શેખ મોહમદ સહદ છુતરી હતરી ૧૧ આ સારી ઇમારતો અને મનેરજક લખાણોને મેં ધ્યાનથી જોયા તો તેઓને શારીઅત અને આગળ પાછલા (દીનના આગેવાનોના અકીદાઓ પ્રમાણેજ અને દેખાયા લખનાર શેખ ફારિસ બિન અહમદુલ શકરુલ હમરી ૧૨ અબીસ સુવાલો વાળો આ રિસાલો મેં જોયો જેના જવાબો આલિમ ફાઝિન શેખ ખલીલ અહમદેલખેલા છે અક્ષાહપાક અમને અને તેઓને અને સઘળા મુસલમાનોને એ કામો (અકીદાઓ) પ્રમાણે ચાલનાની તોરીક દોએ તે જવાબો લખવામાં મજકુર શેખ સાથે રસ્તે ચાલ્યા છે અને ખુદલી રીતે સાચીવાતની સાથે રહ્યા અને તેની મેહેરમાતીથી પાનેલ (વાતો)ને રદ કરીધી છે વિ વિ લખનાર શેખ મુસ્તફલ હદાદુલ હમરી

ફિલિખાઇન ઠાપુઓ માટે તુર્કીના મુસલતાન (ખલ) તરફથી મોકલવામાં આવેલા શેખુલ ઇસલામે દેવળ તથા ત્યાંના આલેમો માટે આપેલો અભિપ્રાય - (દેવળ દમા) હુ (દીનતુ) તુર જોહી હુ " મે આ મદરેસા (દેવળ)મા (દીની) ઇલમની એવી સપુણતા (કમાલ) અને એના તર અને બરકતો જોયા કે જે એક પાકા મુસલમાનેજ નજરે પડી શકે છે અહિ અત્તાહપાકની એળખાણ (દીની) ઇલમ અને હિકમત [સુનતોતુ] તર છે" (પા ૬) " આ કેકણે સુનત જમાઅતના તરીકા પ્રમાણે પઠાવવામા આવે છે સુનત તરીકા ફેલાવામાં મદદ કરવી અને બિદઅતીઓતુ રદ કરવું એજ ખરેખરી સુનત છે અને એજ સુનત, આલિમોના ફરોમા હાખલ છે. " સન ૧૯૧૩ના ડિસેબર માસની તાં ૧૬મીએ મજમ સાહેમે જ્યારે દેવળના મદરેસાની મેલમદ

લીધી તે વખતે જે મોટું વિવચન આપે ફરમાવ્યું તેમાંથી દેહ વચનો મેં યુદ્ધી લીધા છે (અલ્લાહસિંહ ન ૫ જિલ્લ ૪ ડિસેમ્બર ૧૮૩૧ દિ.) રાંદેરમાં પણ શેઠ મી દરિયા કસમ મુરદને ત્યાં મજબૂર શેખુલ હસલામ સાહેબને નોતરવામાં આવ્યા હતા.

મૌલવી અહમદ રિઝાખાન બરેલવી અને તેના જેવા મત ધરાવનાર ફિક્કેને માટે હુકમત રમુલુલ્લાહ (સહ) ના દર બારનુ રાઈફિકે — મોનાના શહીદ (૨૯) અને દેવબદોઆ અને તેઓને માનનારા રેખાને માટે, અરજરનાના મહાન આત્મોના આત્મપ્રાપ્ત સાથે સરખામણી કરના માટે, બરેલવીશ અને તેના ચેલાઓને વારને, તેઓએ શો અભિપ્રાય હસલામી પબ્લિક આગમ મુકયા છે, તે પણ અમને રહ્યું કે જે જીવી મરે દાવો સપુત્રાની રાંધે પહોચી જાય.

૧ તે પછી મદના મુનવરશામ એક હિંદુ સ્તાની આશિમ આવ્યો કે જેનું નામ અહમદ રિઝાખાન હતું. અહમદ રિઝાખાન મજબૂરે તેના (ચેલો) એક રિસાલો મને રજા મે (પા ૩) ૨ (અહમદ રિઝાખાનને તેના રિસાલની જુનો દેખાડ્યા પછી પણ) તેણે પાનાની જુનો રીડારી તેને છોડી નહી, પણ તેને માટે હકીકત લાગ્યો અને (દીની આલિમોની) વિરુદ્ધ થયા, ૩ તે લખાણો (દીની દર્લાતે ના ના માત્ર) તેના બિચારોના તરફ છે અને ફરજની અન તોની તફસીર હિંમતવી તે નગર દરેકે કરે છે હા પોતાના દાવાઓ માટે તે પોટી ફર્દ દો લાવે છે. ૫ બરેલવીની તખ્તને બીજી આવેલો પાતે ૨૬ કરે છે (પા ૨, ૩).

૬ શરીઅતના આલિમો અને સાતી જુનવાળા જે દલાલોને આન અને દગીસને સમજના માટે વગર પાયાની ગણે છે તેની ફેલસફા વાળાઓની દલીલો તે પકડે છે (પાનુ ૧૮).

૭ તેની કાંધેલી તફસીર મજબૂદ હોય છે કારણ કે તફસીર માટે જે ૧૫ તરેહના કદમોની જરૂર

છે તેમાંનો એક કદમ ને બાબુલો નથી. (પાનુ ૧૯, ૨૦) ૮ તે અને તેના જેવા અહીંના અખનારઓ શરીઅતની હદ બહાર બેહકેલા છે. (પાનુ ૨૧) ૯ તેઓ પુલુલુ જુલુ મૌલનારાઓમાંના છે. ૧૦ હદીસો સમજવામાં તે સાથી પદાન અને હદીસોના અર્થમાં ફેરફાર કરી (લોકોમાં ફેલાવવામાં) તે સાથી નહાર કામ કરે છે. ૧૧ (જમે તે રીતે) ખોદાપાક અને તેના રમુલ (સહ) ના હક્કમને એક સરખો ગણનાર એકે મતે કાફિર છે. (અને એજ વાતનો એ લોકોને દાવો છે) (પા ૨) ૧૨ તેનાં વચનો શકાઓ બરેલા અને અધારી ધાર રાત જેવાં છે ત્યારે તેના વચનોને માનનારને સાચો માર્ગ મેરા અધારામાં દેખાશે કેમ તે વિચારશે (પા ૩૩) ૧૩ મુસલમાનોમાં કુસપ ના ખયા તે એવા અધ્યાઓ ઉભા કરે છે કે તેઓના દાખલા (આગલા વખતોમાં કદી પણ થયલા) અમને મળી આવતા નથી.

૧૪ (દીનને આગેવાન બનાવવાને ઠેકાણે જે બરેલવી ટોળાના) લોકોએ માત્ર અકકલને પેતની સરદાર બનાવી મુમરહ થયા છે (પા ૩૫). ૧૫ એ લોકોને જે જે વસવસા આવે છે તેનીજ તેઓ તામેદારી કરનારા અને એવ (ખાટી) વાતો (બહેમો)ને એ લોકો માનનારા છે કે જે ખાટી વાતો તેઓને ઉમ્તાદ, શેનાનોને રદાર, અમુમુરુ (મંદલો) હમવીસ તેઓના મિલોમ નાખે છે (પા ૩૪) ૧૬ શરીઅતની હદબહાર

* અભિપ્રાય નંબર ૪, ૮, ૯, ૧૦, ૧૧, ૧૨ અને ૧૫ વાંચ્યા પછી પણ, વુ કોઈ ઈનસારી સમજ માલુમ જીલ્લ રાજપૂરે કે મોહાના શહીદ મૌલ દિસમાઈલ દેહલવી (અહ), દેવબદો આશિમો, અલોને દીનના આગેવાનો માનનારાઓ વાસ્તે, બલવી ટોળાવાળાઓએ જે જે આશરો મુક્યા છે તે ખમ છે ? ૧૦માં અહીંદામાં ગમે તેવી રીતે એટા ઝાલી અથવા ખોદાપાકના દેખાઈ, પણ ખોદાપાકેટલોજ દેવમ, રમુલુલ્લાહ (સહ) મા મહુવાને અહીંદા રાખવાને, મદીના શરીફના પદાન આવેલો આરે મજહબના આશિમોના કૃતવાણી એકે મતે કરે

જીવંતા એવા અકીદાઓ રાખનાથી તે (ખરેલવી
અને તેના ડોળાવાળા)ઓ માને છે, કે અમારા
સુનાહો મઠી જશે અને અમે જનતામા જશું
અને રસુલુલ્લાહ (સલ) ની જનાતમાં ઘણા મા
નીલા થયું, પણ એ લોકો તેો આપ (સલ)
ના હુકમની વધારે નાકરમાની કરનારા
છે અને આપ (સલ)ની સુનતથી ઉલટી
રીતે ચાલવામાં ઘણા મજબુત છે, અને
એ લોકો પોતાના નખીની નાહરમાની કરવામાં
અને બિદઅતો કાઢવામાં, ખિસ્તીઓ
જેવા છે એ લોકો તદ્દન ખુલ્લી જુહી
હુદીસોને સાચવે છે અને ખરી ખરી
સહીહ હુદીસોના અર્થમાં ફેરફાર કરી
નાખે છે, અને ખોટાપાક પોતાના દીનને વાલી
છે તેથી તેજ, એવા લોકોને (એ ખેલનાવનારા
ઓના મુકામલામાં, તેઓના ફરેખ અને કાવના,
લોકો આગળ ઉધાડા મુકવાને) ઉભા દરો કે
જેઓ, (યોકોને) એકબે તેવી શીખામણ દેશે”
(અલહરદો) હિદલાહ! તેવીજ રીતે ખોટા પાકે
દેવળદી આલિમોને એ લોકોના મોકામલામાં
ઉભા કરી દીધા કે જેથી જૂઠું જૂઠું અને સત્ય
સત્ય જાહેર થઇને રહ્યું) (અરબી આયતુલ આય
લતુ પાત્ર ૨૯)

લખે, એ વાત પણ વાચકોડ જરૂર ધ્યાન ખેચ્યા
વગર રહેશે નહીં

હવે મેં ગળેને માટે શુભરાત્રીમાં તેમજ હજૂં
રિસાલાઓમાં એક હલીલ આજ સુધી પ્રગટ કરનારી
રહી મઠી હતી જેને વાંચી ઈ અ તબાલા ઘણાખગ
સમજી સુસલમાને કે જેઓની હજી સુધી મજકુર
મસઅલામાં ખાતરી નહીં થઈ હશે તેઓને જાહેર થઈ
જશે કે ખરો પક્ષ કયો છે અને તે એ છે કે —હજ
રત મહમુમે સુબહાની જોરે સમદાની મીરા મોહમ્મદ
શીન શેખ અબદુલ કાદિર છવાની (રહી) પોતાની
સુખારક કિતાબ “મિરઅલુલ હકીકત” (મિસ્તના
છપાવકીના પાના ૧૮)માં લખે છે કે = જે માણસ
એવો અકીદો રાખે કે જનાત નખી (સલ) જેવું
ઈદમ જાણે છે તે કાદિર છે કેમકે ઇદમે જેન અલલાહ
પાઠની કિસ્તામાની એક સિફત છે ” (જુઓ ફખરલ
મતાબિઅ છપવામાં, લખનારો અને ૧૯૧૦માં છપા
યથી કિતાબ “સૈકુનથી” પાત્ર ૧૪)

ખરેલવીજ અને તેઓની ધી કુદર મેન્યુ-
ફેકચરિંગ કંપની લીમિટેડને માટે મજકુર લખાણો,
રામપૂરના સંછદી છાપખાનામાં છપાવકી કિતાબ
“ગાયતુલ આમૂલ”ની લાખી અર્બા છપારતો
પરથી વણી દુક મેલવળના રૂપમાં મીરકે શેહિ-
રના નાખી, શ્રમસુલ અનવાર અને તિજરતી
છાપખાનાઓમાં છપાવકી કિતાબ “ફઝૂસુલ
મદનીયીન અહા ફઝિલીસ શયાતીન”ના
રજનથી ૧૭માં પાનાના લખાણ સુધીની શોધ
માથી ચુટીને મે તજુમો કીધો છે જેને વાંચી
દરેક મુસલમાન, એ ટોણ કેવા ફરેમો અને
કાવનાં બહુ છે તે થકી ખાતરીપૂર્ક ધનદાન
અલલાહો તબાલા જાણીતો અઈ જશે તેમજ
સારી જેટ સમજી લેશે કે એ ટોળાના અકીદાઓ
અને વચનોને માનવું ખોટા અને તેના રસલ
(સલ)થી વિરુદ્ધ ચાલવું છે અને એ ટોળાના
અકીદાઓ અને વચનોને ખોટા માનવા એમાજ
ખોટા અને તેના રસલ (સલ)ની તાબેારીને
સમાવેશ છે મજકુર કિતાબ મઠીના શરીફના
મહાન મુશ્તરી સૈયદ અહમદ મિન સૈયદ ઇસમા-
ઇલ ખરજીજ શાફેઇ સાહેબે દરમે મેંવના રદમાં
લખેલી છે અને તેનાપર નીચે મુજબની ત્વાના
પ્રખ્યાત આલિમોની સહીયો છે

૨ શૈખ અબદુલકાદિર તૈયીક મિનસીયુત
તગામુલસી હનફી ૩ લખ ફાલે - મિન મોહ
મમદુઝ જાહેરી ૪ શૈખ મોહમદ તાજુલ્લોન મિન
મુતદ્રેખ ઇબ્યામ હનરી મુતલી ૫ શૈખ મોહમદ
રહદ મિન સૈયદ પેહમદ મેલુલ હલાએમદ
(હલાએમુલ ખેર) ૬ દરદની કિતાબની રજાએત
દેનાર ૭ સૈયદ મોહમદ અગીન મિન મેનહ
આહમદ રિદવાન સાહેબ ૮ સયદ અમદુલ્લાહ
અસઅદ સાહેબ ૯ સયદ અખવાસ મિન સૈયદ
મોહમદ રિદવાન સાહેબ ૧૦ શૈખ ઉમર મિન
હમદાલુલ માહિકી મહરસી ૧૦ શૈખ અહમદ
મિન મોહમદ ખેરલ અબ્બાસી સુનારી ૧૧ શૈખ
શેખ મોહમદ અમીનુલ વઝીર તુનારી ૧૨ શૈખ
મુસા અલી શાગી અઝહરી. ૧૩ શૈખ મોહમદ
મિન અહમદુલ અમરી ૧૪ શૈખ મોહમદ

મહદી બિન અહમદ દેખી રાખ સમદ અહમદુલ
બઝાએરી (સહીયો લખવાથી મતલબ એજ કે
એ બધા અલિમો પછી એ લોકોને માટે સુદ્ધી
સાહેબના જેવોજ અલિબ્રામ થયો છે)

દીનના આગેવાન, સાચા અલિમો અને
સુદ્ધી યુગુર્ગો માટે જે લોકો ગાળોતુ જિવેચન
છપાવી પ્રગટ કરનારા હોય છે તેઓને માટે ફાર્સી
ભાષાના મહાન કવિ સાએબેએ કેવી ઉમદા
શિખામણ લખી છે —

દહેને ખેશ બહુશનામ મયાલા “રાએબ”
ધ ઝરે કલ્મ બહુર કસ કે દહી બાજ દહેદ

એનેજ ખીજ શબ્દોમા એમ સમજશો કે —
બદન બોલે ઝરે ગર્દુ ગર કોઈ મરી જુને
હુય થે જુ બદકી સદા જયસી કરે વયસી જુને.

હિંદુસ્તાન, અરબ અને અજમના
શુશિદ હુઝરત કુતબુલ અકતાબ મોલાના
હાજી હમદાદુલાહ સાહ સાહેબ ફાર્સી
ચિરતી કદ્દીસ સિરદાહુના કાગળની નકલ —
મિસમિલ્લા હિર રહમા નિઝ હીમ નહમદોહ
વ નોસલ્લી અબા રસુલેહિલ કરીમ ફકીર હમદા-
દુલાહ ચિરતી તરફથી મારા સગળા દોરતોને
લખવાતું કે હાલમા કેટલાક ટાંગળો હિંદુસ્તાનથી
અને એના મળ્યા કે જેમા લખેતું છે કે કેટલાક
લોકો આલવી દરવીશ અહમદ સાહેબ માટે
ખોટો નિરૂપણો છે અને મોલવી રુહેય
(મજદુ)ને કેવા ગાલતે તેવી જગતે મારા
તરફથી છપાવી. (એ મારો લિખ -) ગર
કાલી કેના કે મહલી શીદ અહમદ રખાની
આલિમ અને તકવા પ્રિતિ, ૨, ૨ મલા
જમાના. ૧ યુગેના નમુના ૬, ૨૧૨ ત અને
તરીકતના મગમ ૬, ૧૧૧ દહાડે એ ૧ અને
રસુલ (સહી)ની તાબેદારીમા મળેલા છે, હદોય
પદાર્થોનાં હામ કરે છે, મોલવાના માલવી (૧૨)

મોહમદ હિસદુક સાહેબ (મોહમ્મદ દેહલવી)
પછી હમ્મે દીનનો કેવો ફાયદો એઓથીજ
(હિંદુસ્તાનમા) ચાલુ રહે છે હિંદુસ્તાનમા મો-
લવી સાહેબ ફર્સ [એટલે] એકલાજ એ દરજ્જાની
લાખકાત પનાવનારા છે (ઝાલીયાઓમા ફર્સ
દરજ્જે કોઈ વખતજ કોઈ માણસ પાડ્યો છે)

છજા મુશકિલ મસઅવાયોની મુશકેલીઓ
મોલવી સાહેબજ દુર દરી થકે છે દર વર્ષે
લગભગ પચાસ માણસો પડોને તેઓથી હડીસની
સનદ લે છે રસુલુલ્લાહ [સહી]ની સુનતોની તામે-
દારીમા ફના થયલા છે અને ખોદાપાકના હસ્ક
અને રસુલે કરીમ (સ)ની દાસ્તીમાં
હુમેલા છે. સાચી વાતજ મોલનારા અને હપકા
દેનારાનાં હપકાથી નહીં ખીનાજ છે ખોદાપાક
પર પૂરેપૂરી રીતે લરાયો રાખનારા છે બિદઅ-
તોવી પૂરેપૂરી રીતે દર રહેનારા છે સુનતોને
લોકોમા પ્રચાર કરવાનો તેઓનો ધધો છે ખરાબ
અશીદાઓ રાખનારઓના અશીલ સુધારવા એ
તેઓતુ હુન્નર છે તેઓની સોહબત હિસાસીઓને
માટે ફીયાથો અને મોટી છકરીર છે તેઓની
પામે બેસવાથી અલ્લાહ યાદ આવે છે જે કે
અલ્લાહવાળાઓની નિશાની છે તકવો રાખનાર
અને દુન્યાને તજનાર રાખેરતને આદનાર છે.
તમન્નુફ અને સુતુકરના સપુણ છે તેઓની
આખજ બગીર અંગે ગરીબ સગળા છે બનને
તન્નુફ એક સરખુ વજણ છે નિર્ભી છે

[મરી દિવાળ], ઝિયાઉલ કુલુબમા *
મે તેઓ માટે જે કંઈ લખ્યું છે તે ખરૂં છે
અને હવે ને તેઓને માટે મારો અલિબ્રામ અને
નજી પહેલા કંતા વણા ઉત્તમ અને વધારે છે
તેઓનાં (ઝિયામલમા) મારા હુદકારોનો
વર્સ લોકો સમજ્યું છું. હુ પુલ્લી રીતે જણાવુ

* તર્જુમો — આ સાહેબ ૧ ચોતાના મહાન
જાણેથી અપવિત્ર બનાવીશ નહીં કારણ કે ગણેશ અ
એવુ બનાવથી સોદ્ધ છે કે “જેને દેશો તે તમને
ખાધુ દેશે”, એ મહુઆકાશની નીચે

“ “ ઝિયાઉલ કુલુબ ” ૧૫૫ ના ૬૦મા મજ
૨ પત્રમા આપણી તારીફો હામાન બે વચનો વધારે
ચાત આપવા તાલક છે (૧) સામલો ઉચ્છાદિ મરો
કેમકે મારે તેઓના સુરિદ અને તેઓને મારા પીર
થવુ જોઈતુ હતું (૨) આવા યુગુર્ગો આજમાનામાં
મળી આવવા મુશકેલ છે

મોખસ મોલવી (રશીદ અહમદ) સા-
મે એ છે તેથી મારી લાંબાથી કુખે
સાહેબો! મારા બે બાળુ છે એક તો
મોલવી મોહમદ કાસિમ રાહુલ (નાનોગવી)
મોહમ અને બીજા મોલવી રશીદ અહમદ સામ
૨ વાકી છે તેઓને પણ (દુગમતો) છુટી નજરે
મુખે છે મારે અને મોલવી સાહેબનો
મોહમ તરેહને અકીદા છે, હુ પણ બિદ-
મતોને છુટી કહુ છુ હીની મસઅલાઓમાં
જે આજુમ મોલવી સાહેબથી વિરુદ્ધ છે
તે મારાથી તેમજ ખોદા અને રસુલ
(સલી)થી વિરુદ્ધ છે, અને ફટલાક બહેલો
જે કહે છે કે શરીયાત હી યીજ છે અને
કીકત છુટી વસ્તુ છે તેગી નામની છે
નરીકત, શરીયાત વગર ખેતાના દરખાસ્ત મક-
મુલ નથી દિનની સફાઈ કહેરોને પણ હાસેલ
પ્રધ બધ છે

દિલની હાલત આર્સા જેવી છે જે આર્સો
મેલો હોય તે સુત્રવી પાપુ સાફ થઈ બધ અને
ગુનામ જળથી પણ સાફ થાય છે પણ બનેમા
૨૦, પાકી અને નાપાકાને જે અલ્લાહના વર્ણને
મેળખવાની કસોટી સુનગી તામેદારી છે
સુન તો પદ આલનાર અલ્લાહનો ફાત્ત છે.
અને બિદઅતો કરનર તદ્દ નકામે છે કરામત
જેવા કામે તો દજગલથી પણ ધણા બહેર થશે
અલ્લાહ પાક કરમાવે છે કે “આપ કહી દો તે
જો તમે અલ્લાહની વલાયત રાખતા હોવ તો
મારી તામેદારી કરો” (૧) પાતાના ૧૨મે
(કુચ) જે માણસ - હાહ (સલ) ને
પગલે આલનારો નહીં હાય અને લોકોમાં
બિદઅતોને ફેલાવનાર હોય તે ખોદા
પાકનો વડી થઈ શકતો નથી.
મુજ ફકીથી જે આલિઓ પ્રેમ રાખે છે,
તેનુ કારણ (તેઓની) સુ નતોની તામેદારી છે
કાંઈની વિરુદ્ધતાથી મોલવી રાહેબનુ કંઈ નુકશાન
થતુ નથી “આપ બે બહા હવ બે મોઅતકેદે
મીર નહી” મોલવી (રશીદ અહમદ) સાહેબ તો
તે માણસ છે કે (અલ્લાહના) ખાસ લોકોને

બોધ્યે કે તેઓની સાથે હી ફાલદો મેળવે
અને તેઓની સાથે રહેવાને ઘણી મોટી ખર
(ફાલદાત્તક વસ્તુ) - મળે - અને મારી અજ
(લાવિબને માટે) એ છે કે મોલવી (રશીદ અહમદ)
સાહેબને માટે કોઈ પણ મેઅદબી (અપમાન)નો
ખાત (પર) અને સહભાવે કે (મારા પર) હાથે
નહીં મને એના કામેથી ધૂળી ધમ થાય છે
મારા કાળખાનું કંકડને ધળ પોહ્યારે અને
પોતાને મારા દોત ગણે એ કવી નવાઈની વાત
છે, જે કગ બની શકતી નથી મોલવી
(રશીદ અહમદ) સાહેબ હનશી બજ
હુખમા પાકા (તામેદાર) અને તરીકતના
(પાકા) સુફી છે. અલ્લાહના બાલ ગણુવે
છે. તેમણી ઝિયારતને મોટા લાભ ગણુવે
બોધ્યે. વરસલામ (મોહર ચિકકો) હાજુ ઉમિદા-
દુ'લાહ તાં ૨૫મી ઝિકઅદ ૧૩૧૦ હિજરી
અકકા મારીફ (વી કાળખ મજકુર મોલવાની
તરીખ)

આ મોખાન્વામ મોલાના કુતલુલ મદાર
વલ ફર્માદ હઝરત મોલવી રશીદ અહમદ સાહેબ
મોહરિસે ગગોલી (૨૬)ની મોદાલ બહેર ઢરનાર
ખ્યાત કહે આલુ નહતુ તેથી બરકતને માટે તે
ખ્યાત પણ હુકમા અલ્લાહનો સિલ્લાહ આપી
ગયુ પ્રગટ થયલા મોખાન્વામા તે સાહેબપર પણ
તોહમતો મુકામલી છે જેના રહીમા તો અરનરતા
નના આલિઓએ સહીયા કોધેલા રિસાલામાં તેમજ
મુરાદાખ્યાદ શહેરના “શમસુલ મતામેઅ” છપ-
ખાનામાં છપાયલી પત્રે મેલાના મરહુમના ફતવા
ઓની કિતામ ફતાવાએ રશીદીઆના લાગ
૧લાના પાના ૫૨, ૫૩, ૭૨, ૮૫ અને ૧૫૦માં
લજવામ દેવામાં આવેલા છે તેથી એ આખ-
તોને પાકી મુશી મોલાના (૨૬)ના મોખાલિફો
પણુ જે પીર સાહેબને કુતુમ માની ધણા ખરા

* “પોદિદલ લોમિઓ” ના ૩૦મા અકમા
ગણકા વારતે જે આરોપ સુકવામાં આવ્યા તેને માટે
હનશી મજહબની પ્રખ્યાત માનીની મિતાબ “ફરરે
મુખતાર” ની બિદર થી કિતાબુક અખાઅહમા
ખુલ્લો જવાબ છે લખવાની જરૂર નથી

મોહનલાલ ગાંધીના મૅલસરી અખબર
સાહેબ રામપૂરી, મૅલસરી અહમદ હસન
સાહેબ રામપૂરી [રહ] મકકા રાગીશ દલાએ
દલ ખેતતની ઇજત દેનાર બહીતા મૅલસરી
અખબર હવે આહેણ અલાહબાદી તે પર
સંદેશના ખાન મકકા રાગીશને લખેલા ઉપર
પત્ર 'રહમુલ સદનીચીન' । પાના ૧૨૯
પરથી તથા એ કરી ખાત કર્યો છે જન નાચો
મૅલાના [રહ] મત જે લાકને કઈ રાક રુખેહ
હવે તે દુર ના તેને માટે જાતખાતોએ
ફાલેલી ના । વાતોને ખનગાઅલહ તઆલા
તોહમતે ગાંધી વગર હશે નહી, તેમજ જે
આલિમે હાનર હાલ ઇમદાહાદ નાહ સાહેબ
(કદસ)ને માનનારા હોવા છતાં દેવખદના મજકુર
આલિમે માટે નમરા અખિયાયો લેકાના મગ
કતા હશે તેઓ પોતાના મુખિદને તેમજ ઉપર
પત્ર મુજબ ખોદા પાક બને જનાય રસુન (ચલ)ને
કરી ઇજત પોહવાનનારા છે તે પણ જરૂર નિયા
રે ખોગાક રી અને માતા સગાહાનાઓ
અન દોસ્તોની અને સરળા મુસલમાન લાકોની
દરેક નાની મોટી લાગોને અને ગુનાહોને દીનના
સપમા છુટુગોના વસીલાથી માફ કરી અનારામા
સપ દેનારે આમીન

હાનર કુલુન અકતાખ માલાના હાજ
ઇમદાહાદ સાહેબ મેહાગિરે મકકા (કદ)ના
કામળોને તથા મો રહુ કર્યા પછી ફાઇ દલીલની
જરૂર હતી નહીં તોપણ અહમદ રિઝાઈ કે
ખદાયુની ટોળાનો કોઇ સાલુસ પોગાવી હવે લીધે
એમ બહાનું કહે કે અમાન ટોળાના કોઇ આરે
વાના લખાણથી જે માલાના મોહમદ કાસિમ
સાહેબ નાનોતવી આ માલાના રશીદ અહમદ
સાહેબ [રહ] અને મૅલાના અશનઅમી સાહેબ
મહા જિનાબુના તારીફ કાઇ રાખેત કરે તો
અમે માના લને તો તે લાઇની ખાતી કરવા
માટે તેઓના ઇમામ અને જોગદિદ અહમદ
રિઝા જાન બરેલીના વાલિદ સાહેબ જનાય
મૅલસરી નહીં અલીખાન સાહેબ બરેલી મરફમ,
સીતાપૂરમા "મુખહે સાફિક" અખખાનામા છપા

મલી પોતાની કિતાખ તોહમતે મોહમદલીલીના
પાના ૧૫મા લખે છે કે "મૅલસરી રશીદ અહમદ
સાહેબ મોહમદિસે મહમી અને મૅલસરી મોહમદ
કાસિમ સાહેબ નાનોતવી દીનના (મહાન) આલિમે
અને સાચા મોમિનો છે" ફૅફુનકો પાના ૩
અહમદ રિઝાખાન બરેલી સાહેબન,
પીરભાઈ જનામ મૅલસરી હાજ સૈમદ મે
બદલ હસન સાહેબ સહસરાની મુખખા
મલી પોતાની કિતાખ મુસજારે હકીકતના પાના
૧૫મા લખે છે કે —

માલસરી અખબર અલી બદલ હસન,
રુદ મુ મકબલે જનામે મુલમેન,
જનશીને મસનદે ખેલ બશાર,
હકુમાઓ હકનીયો હા નિગર
સખત મુતજારે શરીઅત શુદ અમુ,
ગમ આગરે હકીકત શુદ અમુ,
સાખતા તપ મનજીવે ફિહો અદમ,
નાઝિમે મુકે શરીઅત ખેનઅમ

મેહલે મૅલાના અશરફ અલી સાહેબ [મહ]
અદનાના મકબલ, રસુલવાહ (સલ)ના ખાતા,
દરેક બાબતમા સત્યપર ચાનનારા છે તેમજની
હયાનીથી શરીઅતનો બગીચો લીધો હશે છે,
અને તરીકતનું બગર તેમજથી બરપૂર છે
ફિહલના ઇલેમમા તો તેમજ કામિલ છે અને
શરીઅતના મુતકનો બહામત કરવો તેમજના
અખતારમા છે " કેમ બરેલીના મેલાઓ
હવે બરેલી સાહેબના બાપ અને પીરભાઈને
પણ દેવની મતવાળા માનશો કે નહીં ?

સોનેરી ઇનામ મેખવાની સોનેરી તક.

માલસરી મોહમદ ઇમામ શહીદ દેહલવી,
વેખદના આલિમે અને રાહરના આલિમે, ખાસ
કરીને જનામ માલાના હાજિહ મુલામ મોહમદ
સાહેબ રાહેરી [કદ], અને જનામ ઇબને હૈદરે
ઝરાર, સરકુમે ખિદમતીયાને અશરાર માલાના
માલસરી મહમી હસન સાહેબ શાહજહાપુરી મદ-
લાહો જિ લોહુને માટે જે જે ખોટી વાતો
અને તોહમતો મહકુર કરવામા આવેલી છે તેમાની

રહેકે રહેકે તોહમતને માટે યુદ્ધરત અને કાલિ-
માલક પ્રાતઃ મુસલમાનો આગળ એક કસોટી
રજુ કરે છુ કે જેથી ખોટી અને પરી કાઢેલી
ચેલમતો મુકનાશાઓ બાપાનુ ખુલ્લી રીતે
સામે નિસારી માણસને જણાઈ આવશે
જે ખાકા
જુએ છે તે એ છે કે “પોલિટિકલ સોશિયો”
ખેડેલી રક જુડી તોહમતો અને તે ઉપરાંત
માટે જેટલી શકાઓ હોય
પ, મજબૂર સહિયોતી પોતાની
ફિનાયોત્રાથી, કાઈ પણ

ખુસ એની રાત્રી ખેત કરશે કે હિંદુસ્તાનમાના
પણ પ્રખ્યાત અને માન્યર સુન્ની મદરસા
માં સનદ (સર્ટિફિકેટ) મેળવેલા અમારા અને
વિરુદ્ધ પણ અને પક્ષોના માનીતા પણ
આલિમો, ખોદાપાકના સમ ખાધને કહેશે
કે (૧) આ રજુ કીધેલી ધુપારત એક પણ
૧૦૦ વધુપટ નગર તેઓની કિતાબમાં છે, અને
(૨) શ્રી રજુ કરનાર માણસ, એ ધુપારતથી
તેઓપર કુદર કે યુદ્ધે સાબીત કરનાર જે
અર્થ રજુ કરે છે તે અર્થ ત્રિવાય તેના જાહેર
શબ્દોથી એ ધુપારતના ગોપણ અર્થ યથ
શકતા નથી,

તેમજ (૩) કિતાબના રચનારની આ ઇમા
ગત લખવાથી એજ કુદર કે મો જાહેર કરવાનીજ
છાજ છે, (૪) પોતાની આ કિતાબ અથવા
પોતાની કોઇ બીજી કિતાબમાં રચનારે એ લખા
જુની કઇ તકસીલ અથવા એ વચન વિરુદ્ધ
બીજી વચન એ બાબતમાં કોઇ એવુ લખ્યુજ
નથી કે જેથી અને ધુપારતોની વિરુદ્ધના જતી
રહી તેના કોઇ એવા મુખધમેસ્તા અર્થ ખુલ્લી
ગીતે કરી શકાય કે જેથી રચનાર માટે રજુ
કરવામાં આવતી શકા તેને લાજુ પડે નહી

(૫) તે શકા લાવેલી ધુપારતના તેના
જાહેર શબ્દોથી કોઇ ખુલ્લા બધધમેસ્તા અર્થ
તે રચનાર સાહેબની તેજ કિતાબ અથવા રચના-
રનીજ કોઇ બીજી કિતાબથી હુ એવા સાબીત
કર કે જેથી તે શકા તદન કુર યથ નામ અથવા

શકા ઉપચાલનારી ધુપારતથી તદન વિરુદ્ધ
અથવા તકસીલ કરનારી પોતે રચનાર સાહેબનીજ
ધુપારત હુ રજુ કરે અને સાબીત કરે રેખાકુ
કે શકા રજુ કરનાર જે અર્થ કરે છે તેની સાથ
રચનારની ઇચ્છાને કઇ અલગ નથી, અને એ
મારી રજુ કીધેલી દલીલો માટે ખોદાપાકના
સોગાન ખાધને તેજ પ્રજે આલિમો કહે
કે એ ખોટી દલીલો છે તો રાહેરની સુનારવાહાની
મસીદમાં, હાજર થયલા અલખા મુસલમાનો
સનખુષ શકા સાબીત કરનારને કીધેલી શર્તો
સુજળ સાબીત થયેલી રહેકે રહેકે શકા
માટે, (૬) આ કે પણ રહેકે હુ બધધ-
મેસ્તા માટે આપવા સહી.મ મજબૂર જોતો
અને ઇનામ આપવો અને કહ્યુલ મજબૂર કે
સેવક સંપદાઓ અલખા કાદરી સહી દરકત પોતે
તા ૧૫ જિલહજ સને ૧૩૩૫ હિ

ધુપારા બેસી કઇ લખી પ્રગટ કરવુ અથવા
પોતાના માનનાગમો આગળ પરાજી માગવી
સહુત કામ છે પણ આવા ઇત્તે અપમાદમાં
આની કોણ બાજુ જીને છે તે જ્ઞેવાતુ છે
જુઆને શરૂ પોતાના ખોદાઇ વચન હોવાને
માટે વિરુદ્ધાસને એલેજ હઇ કોઇ મુદત મુકર
કાંધી નથી તેમજ એ ઇનામને માટે હુ પણ
કોઇ મુદત મુકર કરતો નથી જતાં જગતમાં પણ
માસ દરમ્યાન પણ જને કોઇ શરૂ ઉપલી જોતો
અનુસરી એક પણ વચન સાબીત કરના પમારી
નહી તો શકા ફેલાવનારઓના હાવા કેટલા લુદા
છે તે વાચકો પોતે વિચારી, એવા પોતે કુમરાહ
અને બીજાઓને સુમરાહ કરનારાઓ માટે કોણ
કરશે કે ખોદા પાક પોતાનો સાચો માલ તેઓને
દેખાડે આમીન

મ લખકાગુઆર વર્ષ મના આજ્ઞા એ મારા
ચોપાના “મેરાલુલ કંજીલામ” આ ફરિંગે જેબની
શકા બાબત રાં ૫૦૭૩ ઇનામ પ્રગટ કીધું કહ
આજ કુધી તેને સાબીત કરવાને, કાઈ શક્તિવાન થયો
નહી ખોટાસાની એ કરતા વધારે સાબીતી બીજ
કઈ હશે

આ વિચારો અમીત કયા પહેલા વાચક સાહેબો આજણ કુ ફરીયા વિનંતી કહ છુ કે એને પતી વખતે કાઈ પણ ક્ષણની તરફદારીનો વિચાર રાખ્યા વગર વાચકો તોજ ઇનસા આજાહો તમારા આ તકરારી બાબતમાં ખરી વાત કઈ છે અને બેસ માર્ગ કયો છે તે નજરે પડ્યા વિના એકે નહીં કેમકે મિશકાત શરીફની ૩૭૭ છંદના માથે મહાબેરત વજ અજબીયતમાં હજ ત આખી દર્શાવ (રી)યો વિચારન છે કે જમણ રસુલુલાહ (સલ) ફરમાયુ કે "કોઇ મુશ્કલી સમી તારી રોતી (તને) આજિયા અને એકદમ ભનાવી કાઢે છે." એટલે ખોટી અને ખરી વાતમાં શે નેક છે તેને, એકદમ પક્ષની તરફદારી, બાબુવા કેવી નથી તકરારી બાબતમાં તરફદારી એકી રોકાવોયમાં ખરી અને જાણીત આજવાથી મોટા હાથો એ થાય છે કે મુખ્ય માનોમાંથી કુસપ, એક બીજાની લાગણી દુખ-ખવી, એક બીજાને છુંડે મોઝુ નિગોરે મોઝી ગોપા મડી બી) સપ ફેલાય છે જે કે હનનામી દીનનો અસલ હેતુ છે અને દરેક મનામેટ પણ એજ યાહે છે કે નવામાં સુગેહ સપ રહે

મહાન યુદ્ધો, આજિવાન આશિયા અને ઇમાન સાથા સુરીયા માટે જે જે નકાચા હતી (કર થ) ગરેરના કલ્યાણીયો કે જેઓ હુનદી મહાબૂબના સુખી સુરુલ્યામનો છે, તેઓના અકીલો માટે લોકોને જે તરફ તરેહના ખોટા નેહો છે, તે જાણાઅવલાહો તમારા આ વિચારોથી ગરી જગે ખાજા પાક, તમામ અથો અને ન્યાયોના કરદાર (સલ), ન્યાયો (અજા), અન-નાયો (કહ) અને વારે મટહો, ખાસ કરીને બની મજબૂતને ચરને તેઓ કવો દીનમ અકીલો માન છે, અને કેવા સુવેનમ યુદ્ધોને પોતાના દીન અને મજબૂબના આવાનો ગણે છે તે માનત કરવાને પણ, જનમાજ અલાહી તઆલા, આ વિચારો એક સંદર્શ દરનાવેજ કા પામે

એવટ આ વિચારો અગર કરવામાં નાખાની પ્યાર સહેમો માને, તેમજ મારા કુપાળ

દોસ્ત મૌલાવી હુસૈન-હાજી અબદુર રહમાન સાહેબે એકી જે જે કિતાબોની મદદ કીધી છે તેઓ માટે ખોદા પાક મારે દુઆ કરી આબેરતની સળી કલાધીયો ઇમાન-દેશનાં દોઆ યાહુ છુ "ઇ દોઆ અહમદ વ યુમલા જહા આમીન બાદ" વ અહમદ અજબની

સમાપ્ત.

બહેર ખ

કરાએજ—હિરમા ના કાતા કિતાબ મુજ-રાતી હી આ ૮

મા લાલુકે મિન્હો—આ જયત નુરીની ફારસી કીતાબનો તરજુમો સળળ મોટા સમય યુજરાત્કિમાં થયો છે જેમાં નમાઝ, રોઝા, ઝકાત, અકાએદ વગેરેના આસરે બે હજાર મપલા છે હી ના ૧૧

મશાએકુલ અનનાન બાગ ૧૦, રજો અને રજો—યુજરાતી જેમાં ૨૨૭૭ હાલિસો છે કા બગ પહે તારી ના ૧૧ અને રાતની વખતી ના ૮

બહેરતી ડેવર—બાગ ૭ ને યુજરાતી, જેમાં રોઝા, ઝકાત, કિતાબ સફા, ફરયાની વગેરે ધણા વિષયો ૭ હા આ ૫

બહેરતી ડેવર—બાગ ૫ માં મુજરાતી હી આ ૫ ના ૧૦ મા કી લા, મહીસ, વગેરેના મકાન

બહેરતી ડેવર—બાગ ૬ માં હી આ ૫

બહેરતી ડેવર—બાગ ૭ માં હી આ ૪ એમાં અખવાક આખમની રો હામમનો તરજુમો, કિયામતની નિશાનિયો વગેરે ધણા વિષયો છે.

બહેરતી ડેવર—બાગ ૮ માં હી આ ૪ જેમાં રસુલુલાહના અખવાક તથા સો ખીખી બોના કિતાબ છે આ બાગ છોકરીઓ માટે કહો અસરકારક છે

અબદુરહમાન બી. ગુલામઅહમદ આફિક મુગ રાદર, ઇસ્કે સુરત.

